

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6.50
za en mesec " " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 26.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—
V upravi prejeman mesečno K 1.70

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petstvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 v
za trikrat " 10 v
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petstvrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenredni nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ograje poštne
bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 16 strani.

Naprej gredo, pa nazaj gredo!

Jutri pridejo v Ljubljano zaupniki narodno-napredne stranke. Prišla bo skupaj, pa ne narodno-napredna armada, te ni več, to, kar pride skupaj, to so invalidi poražene in razkropljene liberalne vojske, ki prihajajo po hladila za svoje rane. Jutri jih bode videli berače in beračice ob ljubljanskih cestah, ki bodo prosili ubogajme krajcarje za narodno-napredno kaso. Človek se nehoti domisliti starih čiških godcev: »Z mehovi pod pazho gredo, v dolgih plaščih suknjenih gredo, k tlem sklonjeno glavo in držijo se žalostno, da nikoli tako.«

Liberalna stranka je pri nas vse zaigrala in danes ji veliko bolj pristojna hoben kakor na tropskih, iz katerih hočejo nekateri triptihani, politiki privleči na dan glasove bojnih fanfar. Imeli so v rokah, vlado, deželni odbor, deželni šolski svet, kmetijsko družbo, trgovsko in obrtno zbornico, občinske svete, okrajne šolske svete, cestne odbore, zdravstvene odbore, šolske nadzornike, učiteljsko, šolstvo, skratka vse od občinskega sluga pa do deželnega predsednika! In danes? Liberalna barka se je potopila, utopljeni so si rešili komaj življenje in z veliko silo se napaajo, da polove razbite konce in zbijejo skupaj ostanke tega potopa.

Jutri naj stopijo pred liberalne voditelje narodno-napredni delavci, kmetje, obrtniki, trgovci, učitelji, uradniki in naj predložijo svoje račune. Skoro dvajset let so čakali in poslušali prerokovanja liberalnih prerokov, a namesto košev polnih sadov so dobili batine in bunke.

Kakor bi bilo zakleto, vse se je nasprotno zgodilo, kar so liberalna pročiščala govorila.

Rekli so, S. L. S. bo kmalu politično uničena, osamljena doma in na Dunaju. Poslanci S. L. S. nimajo več nobenega vpliva. Kmetje obračajo S. L. S. hrbet. Prišlo je ravno narobe. Danes je vpliv liberalne stranke v politiki strt, ničev, od velike politične sile liberalne je ostal samo velik jezik! Skoro vse kranjske občine so si izbrale za svoje župane moške Slovenske Ljudske

Stranke in od liberalnih velmož ni ostalo drugega, kakor 100.000 kron primanjkljaja, katerega morajo ti ljudski dobrotniki nazaj vračati.

Hoteli so ubiti našo gospodarsko organizacijo: Zadržno zvezo, Mlekarsko zvezo, Gospodarsko zvezo. Neprenehoma so upili, da poka in škriplje. Ko pa tega škripanja le ni hotelo biti konec, so začeli ustanavljati konkurenčne zavode. In danes je počilo. Agro-Merkur 300.000 K, Glavna okoli tri milijone kron, Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici blizu 500.000 kron, Kočevje 100.000 kron, drugo še pride. Zavodi S. L. S. so pa danes varni in zdravi!

Vrgli so se slednjič na osebno čast in poštenje naših mož. Proglasili so našo mladino za tepčasto, naše moške za idiote, naše politike za sleparje in kradeže. A laž je imela kratke noge. Kar na slepariji sloni, se je podrla, a podrla se je samo na napredni strani, ker je samo tam zavetišče takih ljudi. Niti enega krivičnega vinarja ne morejo nam kazati, dočim napredne sleparje zapirajo. Hudnik, Meglič, Maurer, Lenč; sami napredni možje!

Liberalni zaupniki so prišli pobirati grozdje s trna, sadež od osata. Kaj hočete liberalni kmetje od napredne stranke? Liberalci so bili proti razpiranju volilne pravice, proti vašim cestam, proti vodovodom, proti melioracijskemu posojilu, proti novi občinski volilni pravici, cestnemu zakonu, proti šolskemu zakonu, proti vodovodnemu zakonu, proti vsem kmečkim pravicam! Kaj hočete liberalni obrtniki od liberalne stranke? Ali vas niso spravili liberalci ob ves kredit, ali ne gre 70 odstotkov izdatkov trgovske zbornice za uradništvo, ali ne ustanavljajo socialni demokratje, ki so v zvezi z liberalci, povsod konsumna društva? Kaj naj išče slovenski narod od liberalne stranke, ki je proglasila materializem za svojo vero, ki je zavrgla krščanstvo, katere poslanec glasuje na Dunaju za voljivost zakona, ki hoče naš narod vzgajati s pijačo in veseljami »ob cerkvenih žegnanjih«.

Včasih so naši liberalci gojili vsaj nekaj nade, da pridejo enkrat na vrh. Po sedanjih izkušnjah pa lahko prerekó: Daj mi sladki up nazaj, moj edin' tovarš je bil! Pravijo, da naprej gredo, pa nazaj gredo!

Pl. Šuklje za nov vinski davek!

Poroča deželni odbornik dr. Evgen Lampe.

Odtrgujoč svoj dragoceni čas bolj važnim delom, nadaljujem kritiko Šukljeteve brošure in njegovih nasvetov.

Vmes pa je prišla komična epizoda: »Slovenski Narod« namreč brani Šukljeta proti meni, in sicer se je v obrambo bivšega deželnega glavarja oglašil »dunajski strokovnjak«. »Strokovnjak«, pa še celo z Dunaja — ta bo pa kranjske račune pojasnil!

Ko sem bral podpisanega »strokovnjaka« z Dunaja, sem se spomnil, kako je imponiral vseučiliški profesor našemu Ribničanu. Profesor geografije — so rekli Ribničani — ve za vse dežele in ljudstva sveta. »Če ste res tako učeni,« reče Ribničan profesorju, »pa mi povejte, kje je moj zelnik!« — »Strokovnjak z Dunaja« ve o številkah kranjskega deželnega knjigovodstva približno ravno toliko.

Šuklje se je zmotil v resnici pri deželnih dolgovih za več kot 4 milijone kron. Nobeno zavijanje »strokovnjaku« ne pomaga. Če se šteje v breme kranjski deželni, kar je najela za melioračni zaklad, se ji mora šteti tudi v dobro, kar je dežela posodila državi in interesom. »Strokovnjak« hoče rešiti pl. Šukljeta s tem, da nalašč zamenjava kranjsko deželo z deželnim zakladom. Ta finta je pa preokorna. Faktum je, da se je dobri pl. Šuklje v svoji vni urezal za več kot 4 milijone kron. Sicer so »strokovnjaki« celo v nemških listih takoj objavili, da je »strokovnjak z Dunaja« vindičiral številkarso zmago v tej zelo znameniti pravdi za pl. Šukljeta, pa če se je pl. Šuklje zmotil, se je zmotil. Jaz se celo nič ne čudim, da tako zvesti in tankovestni prijatelji kranjske dežele, kakor sta n. pr. »Neue Freie Presse« in »Tagespost«, drže s pl. Šukljatom. Se nič ne čudim, mi je tudi popolnoma vseeno, kar pišejo.

Tudi izdatki za elektrarno naj »strokovnjaku« nikar ne skrbje. To ni breme deželnega zaklada, ampak gre na lasten račun. Vrednost, ki jo reprezentira to, kar je dežela pridobila in že doslej ustvarila s temi svotami, visoko presega izdatke. Ustvaril se je nov

velik aktivum kranjske dežele. Pa ta zelnik učenemu »strokovnjaku« ni znan, tudi ni nobene potrebe, da bi ga ž njim seznanil v tem članku.

Sedaj pa k Šukljetoemu vinskemu davku! Pl. Šuklje konstatira, da se je potreščina zadnjih 18 let zvišala skoro za 300 odstotkov, pokritje po dokladah na direktne davke pa je ostalo staro. »Nikomur, kateri se je sploh kdaj bavil z deželnimi financami, ni treba dopovedovati, da so dosedanje deželne direktne doklade 40 odstotkov neprimerno in nedopustno nizke.« Šuklje hoče, da se dvigne doklada na direktni davek za 20 odstotkov, torej na 60 odstotkov. Doklado na državno užitnino bi zvišal od 40 odstotkov na 70 odstotkov. Kot posebno združilo pa priporoča davek na vse v deželi zavžito neobdano vino.

V prilog tej davščini navaja plem. Šuklje sledeče razloge: 1. Sedanja užitnina zadeva siromaka, ki pije v gostini, in oprošča bogatina, ki pije doma. 2. Vzgojno bi bilo za Dolenjca, »lahkomiselnega dobroživčaka«, da bi se mu v kleti zapečatilo vino, ker bi ga potem manj sam izpil in več prodal. 3. Ta davek bi pospešil zadržni razvoj, da ne bi vsak sam prešal, ampak prodal grozdje zadrugi, ki bi držala vino v skupnih kletih; vsled tega bi se odpravila fluktuacija v vinskih cenah. 4. Ker bi stala vinska trgovina pod kontrolo, bi se manj vina ponarejalo.

Seveda glavni dobiček vidi plem. Šuklje v dohodku za deželo, ki bi po njegovem računu, ako bi se določila tarifna skala: 4 K na hektoliter vina, 3 K na hektoliter vinskega mošta in 2 K na hektoliter petijota in sadnega mošta, znašal pol milijona kron.

Za pol milijona kron je že vredno, da se človek potruži, a jaz se kljub vabljenemu prigovarjanju Šukljetevega ne morem ogreti za ta davek.

Pred vsem je uspeh davščine na vino vsled silno različnih letin neproračunljiv. Vinska produkcija leta 1908 je znašala 388.071 hl, leta 1910 pa samo 58.704 hl. Kadar je malo vina, takrat vinogradniki ne pokrijejo svoje režije, kadar je obilo vina, takrat pa cene tako padejo, da zopet pridelek ni plačan. V prvem slučaju bi bil dohodek davščine nizek zaradi pomanjkanja davčnega vira, v drugem slučaju bi bil neprimerno visok v primeri s ceno blaga.

LISTEK.

Pošten.

Padel je skoro do sence svojega prejšnjega jaz. Že več dni je živel samo ob mleku in kruhu, zadnja dva dni pa je samo vodo in kruh užival in danes ni imel sploh nikakega grizljaja več. Imel je samo še dvajset vinarjev.

Kljub strašnemu položaju, v katerem se je nahajal, je prelistal časopis, da bi našel kako službo. Najprej je napisal nekaj ofertov, nato pa je šel na tri mesta, kjer se je bilo treba osebno predstaviti. Toda povsod je prišel nepozno. Preostala mu je le še ena anonca, na katero se je hotel oglašiti.

Nad eno uro je moral hoditi peš, predno je dosegel ta kraj. Ko je dospel tja, so bile njegove moči popolnoma izčrpane.

Na pragu dotične hiše je še enkrat prečital inserat. Glasil se je precej izredno: Išče se vseskozi pošten mlad trgovec. Najvišja starost petindvajset let, zdrav, spreten in priden!

No, če je bilo tu merodajno zdravje, spretnost in marljivost, potem je hotel izpolniti dolžnosti službe.

Tu je bila cela množica reflektantov za službo. Moral je čakati dve uri predno je prišel na vrsto. Ko je zagledal starega gospoda s sneženo brado,

ki je sedel pri mizi, je pobarvala njegovo blede lice rahla rdečica naraščajočega upanja.

Stari gospod ga je nekaj časa ostro gledal. »Sedite,« je rekel nato kratko. Mladi prosilec je sedel.

»Kako se imenujete?«

»Gerhard Wellmann.«

»In kje ste službovali zadnjikrat?«

»Na nekem posestvu ob meji,« je odgovoril mladi mož. »Zapustil sem službo, ker sem mislil, da bom v velikem mestu več zaslužil. Šest tednov sem sedaj že tu a nimam še nikake službe.«

»Zakaj ne?« Stari gospod ga je gledal, kot bi ga hotel z očmi predreti. »V tem času vendar lahko dobi vsak mlad človek delo. Povejte mi resnico!«

»Resnico? Da, nisem imel nikake sreče — in tudi prijateljev nimam. Sprejel bi vsako delo — a ne najdem ga.«

»Imate še kaj denarja?«

»Le še dvajset vinarjev,« je odgovoril mladi prosilec potrto.

»Dvajset — vinarjev?« Kakor stokanje so se glasile te besede raz ustnice starega gospoda. Nato je opazoval Gerharda zopet predirljivo. »In vi trdite, da ste pošten mož?«

»Da, gospod. Hvala Bogu, do sedaj sem ostal pošten. Raje umrjem od lakote — kot pa biti nepošten!«

»Hm, to se glasi jako lepo!« odgovori stari gospod. »No mogoče ste za

me sposobni; toda predno vas sprejemem, morate vedeti natančno, kaj zahtevam od vas. Poslušajte torej pazljivo.«

Položil je pred se velik kup popirja. Deset minut je prisluškoval Gerhard Wellmann izvajanju starega gospoda, ne da bi se prav dihati upal.

Nato je nastal odmor, med katerim je sedel mladi mož s povešenimi očmi in z obupno, krčevito stisnjenimi rokami tu in stari gospod ga je neprenehoma ostro opazoval.

Naenkrat je Gerhard dvignil pogled.

»Bojim se, gospod, da vas nisem prav razumel. Kar vi zahtevate od mene — prosim oprostite če izgovorim — toda za kaj takega vendar ne morete rabiti poštenega človeka.«

»Jaz rabim moč, ki bi bila proti meni brezpogojno poštena.«

»Toda ta stvar je vendar čisto sleparstvo!« je zaklical mladi mož pogumno. »Dotični, ki izvrši to delo, vendar ne more biti pošten! Zahtevate človeka, ki bi kazal proti vam najstrožjo poštenost in vi — in vi hočete svoje lastne stanovske tovariše — ogoljufati! To je tatvina vsestranske, ki jo hočete učiniti! Ne, tega ne morem storiti! Jaz ne!«

Gerhard je vstal. Bil je strašno blede, toda njegove oči so bile ježno uprte na starega gospoda, ki je izgledal tako častivredno, ter je vzravnal svojo

mlado, vitko postavo do popolne višine. Gospod Bredenfels je parkrat pokimal z glavo in smehljalje gledal mladenci.

»Mladi mož, rekli ste ravnokar, da ne morete dobiti nikake službe in da ste brez denarja. Tu pa se vam ponuja služba z mesečno plačo po dvesto kron!«

»Da, to je res,« je počasi odgovoril Gerhard. »Toda jaz bi potem ne ostal pošten človek. In obljubil sem svoji rajni materi, predno je umrla, da bom ostal vedno pošten in zvest! Ta obljuba pa mi je sveta, gospod!«

S temi besedami je zapustil Gerhard z visoko dvignjeno glavo in tesno stisnjenimi ustnicami, sobo.

Komaj pa je Gerhard Wellmann zapustil sobo, je vstopil gospod Bredenfels hitro v sosednjo sobo in rekel tam sedečemu, starejšemu možu: »Sledite temu mladeniču, ki je ravnokar odšel. Skušajte vse mogoče, o njem poizvedeti. Nato se hitro vrnite in poročajte!«

Več minut je sedel gospod Bredenfels ob svoji pisalni mizi, zatopljen v globoke misli.

»Prvi! Edini — ki je odklonil!« je mrmral pred se.

Trajalo je precej časa predno se je njegov uslužbenec vrnil.

»No, mu je zaklical šef nasproti. »Kaj ste poizvedeli?«

V teoriji se pač lahko vaŕljivo slika taka davščina, a kako bi se v resnici pobirala?

Pl. Šuklje hoče zadeti konsumenta, a kje se naj prime davčni vir? Davčni vir se da prijeti: 1. pri produkciji, 2. pri prehodu od producenta na konsumenta, 3. pri konsumentu.

Pl. Šuklje ni razložil podrobno, kako si misli pobiranje te davščine, a iz raznih opazk sklepam, da bi morala deŕela vse tri načine uporabi. Kot sem že omenil, bi pl. Šuklje vinogradniku takoj po trgatvi zapečatil sode in bi pobral davek, ko bi vinogradnik prodal svoj pridelek. Ker bi se pa moralo obdavčiti vse iz drugih deŕela vpeljana vino, bi morali stati pod kontrolo vsi vinski trgovci, in da se obdači tudi tisto vino, ki ga naroči konsument direktno izven deŕele — to so zlasti fina buteljska vina — bi morali stati pod kontrolo tudi vsi konsumenti.

Kratko rečeno: V vsaki kleti bi stal deŕelni dacar!

To je pa neprijetna in draga stran tega davka.

Pl. Šuklje misli, da bi bilo treba vsled tega davka število deŕelnih užitinskih usluŕbencev zvišati samo za 34. Temu ne morem pritrditi. Reŕija bi bila silno draga, kajti ako bi se tak davek vpeljal, bi se moralo v resnici obdavčiti vse davku podvrŕeno blago. Koliko ljudi bi se rabilo le ob trgatvi, da zmagajo tedaj to neprijetno delo?

Primer a s pivom ne velja. Konsumna naklada na pivo se lahko in z minimalnimi stroški pobira, ker je produkcijo lahko nadzirati in se v pivovarni razvidi, kaj se je v deŕeli konsumiralo. Naših malih vinogradnikov na Dolenjskem in v Beli Krajini — in to so gospodarski čisto drugačni ljudje, kakor veliki pivovarnarji — je pa velika množica, in ti bi se čutili kakor preganjane sirote, če spustimo nanje takoj po trgatvi naše dacarje, da jim zaračajo pridelek, na katerega so se že celo leto veselili.

Zato pa tudi prav nič ne verjamem v blagodejne posledice, ki bi jih naj imel tak davek. Naše sedanje razmere so take, da nikakor ne kaže s tem davkom obremeniti Dolenjske in Belokrajine. Vinski kraji so najuboŕnejši kraji. S tem davkom jih ne bi povzdignili, ampak gospodarsko potlačili; za njih povzdigo bo treba čisto drugih sredstev.

Proti dr. Žitniku, Hladniku, Matjaŕi in Perhavcu, ki so v kranjskem deŕelnem zboru nastopili proti temu vinskemu davku, kliče pl. Šuklje »vse znamenite pisatelje in učitelje na širokem polju narodne ekonomije«, češ, ti naj razsodijo! »Smelo trdim, da ne boste našli niti jednega, kateri bi z znanstvenim oroŕjem mogel ovreči moje tozadevno prepričanje.«

Čemu tako patetično? Ti poslanci, ki dobro poznajo potrebo deŕele in razmere svojih krajev, so se z vso S. L. S. izjavili proti temu davku. Tudi jaz se kot finančni referent, ki mi je resna volja spraviti čimnaprej v sklad izdatke in dohodke kranjske deŕele, pridruŕujem iz navedenih razlogov njihovega mnenju in odklanjam Šukljetov konsumni davek na vino.

Slovensko-hrvaški dijaški sestanek.

V Ljubljani se vrši 1., 2., 3. in 4. avgusta uvaŕevanja vreden sestanek. Hrvaško dijaštvo bo vrnilo našim akademikom obisk, ki so ga ti napravili pred petimi leti v Zagrebu.

Komaj je začela ŕiveti takrat hrvaška katoliška organizacija. Ravno v prisotnosti naših katoliških akademikov in cele katoliške inteligence zagrebške so se delali načrti za veliko stavbo katoliške dijaške organizacije, ki je danes tako trdna in močna, da so katoliški Hrvati lahko ponosni nanjo.

Od takrat datira tudi tista tesna vez, ki veŕe slovensko in hrvaško dijaštvo, tista slovanska vzajemnost, ki je ni rodilo prazno navdušenje in trenutne fraze, ampak praktično delo za skupne cilje. Vzajemnost, ki ne rodi fantastičnih ŕelj po daljnih, nedosegljivih sorodnikih, ampak plodovito ljubezen med brati sosedi.

In letos si zopet podasta brata roke. Zopet se pogleda od slovesnem trenutku na dovršeno delo pretekle dobe in v istem trenutku napravi načrt za delo prihodnosti. Ta sestanek naj poŕivi našo akademično mladino in nje delo. Novega ognja, novih sil, novih idej! Praznik naj bo, ko organizacija presodi dovršeno delo in naredi nove sklepe in načrte, praznik, ki je bolj plodovit od vsakega delavnika.

Znani in priznani izrek pravi: Prihodnost je mladine! Ta sestanek naj bo priča, kako umeva naša javnost pomen mladine. In tu moramo izraziti tiho skrb. Veliki evharistični kongres na Dunaju bo letos okupiral vso našo katoliško javnost. Nebroj imamo organizacij, ki bodo tudi letos kot vsako leto v poletju imele svoje slovesnosti. Vsaka taka slovesnost tirja pozornosti naše katoliške javnosti. Nečemo trditi, da je le eno potrebno, nikakor ne, toliko pa lahko rečemo, ravno ta sestanek je tudi vreden in pred vsem vreden, da ga ne prezre naša katoliška javnost. Pred petimi leti smo videli, kako tesna je vez med hrvaškim katoliškim dijaštvom in katoliško inteligenco in delavstvom. Zagrebški slovensko-hrv. dijaški sestanek je bil obenem sestanek zagrebških katolikov. Pokaŕimo bratom Hrvatom, da je tudi v Ljubljani praznik katoliškega dijaštva praznik katoliškega ljudstva. Bratje Hrvati ne smejo seboj odnesti vtisa, da je slovensko dijaštvo odŕagana veja naroda, tista tesna vez, ki obstoja med katoliškim dijaštvom in drugim organiziranim katoliškim slovenskim ljudstvom se mora pokazati tudi na sestanku. Pri toliko drugih prireditvah se tirjajo zares letos izredne ŕrtve, toda vedno je tako v izrednih trenutkih in obisk hrvaškega katoliškega dijaštva je izreden dogodek.

Bratje Hrvati so na zagrebškem sestanku častno sprejeli in pogostili slovenske goste. Že takrat nas je navdajala tiha skrb, kako bomo dostojno vrnili ta izraz bratske ljubezni. Ni bogat slovenski narod, še revnejša je naša katoliška dijaška organizacija, računati mora na gmotno pomoč celega ljudstva.

Nad 400 akademikov bogoslovcev in srednješolcev hrvaških nas pride posetit. Naša častna dolŕnost bodi, da jih dostojno sprejmemo. Naša, pravim,

in mislim pri tem na celo slovensko katoliško javnost. Znana stvar je, da se ločimo Slovenci od Hrvatov zlasti po hladnosti, dokazati moramo bratskemu narodu, da je v kljub vsej hladnosti v nas jako vroča ljubezen do bratov Hrvatov in zlasti do njihovega cveta in upa, do hrvaške inteligentne mladine.

Obilno smo zaposleni z drugim delom, obilne so gmotne ŕrtve naše drugod, toda kdor prav umeva pomen mladine, pomen organizacije, pomen tesne zveze med Hrvati in nami, bo še vedno našel časa in denarja, ki ga bo mogel ŕrtvovati prvim avgustovim dnevom.

Ob priliki sestanka se vrši tudi slavnost desetletnice slovenskega kat. akademičnega društva »Zarje«. Deset let trdega, poŕtrvovalnega dela je minulo, treba da se slovesno zaključi prvo desetletje, pregleda vrste, ki so se in se še sedaj vzgajajo v tem društvu.

Naj se mladina navduši in poŕivi v druŕbi starejših, ki so morali ŕele orati ledino slovenskega katoliškega preporoda.

Na delo krščansko!

Priljubljeni odbor za slovensko-hrvaški dijaški sestanek.

Obupen položaj portugalske republike.

Portugalska republika, ki so jo s tolikim krikom pozdravljali in proslavljali svobodomiselnici in anarhisti vesoljnega sveta, je portugalskemu ljudstvu prinesla vse preje nego obečani raj. Moŕje, ki so strmoglavili monarhijo in ki so sedaj na krmilu, so se izkazali za vladno popolnoma nezmoŕni. Republika se nahaja v takem političnem in gospodarskem položaju, da novo ministrstvo Duarte Seites ne ve, kod naj najprvo poprime za svoj program v obrambo Portugalske pred notranjimi in zunanjimi sovražniki. V Lizboni so na dnevnem redu ŕtrajki, iz katerih se navadno izcimijo uporniški izgrede. Isto se godi po provinčnih mestih. Takih anarhičnih razmer ne prikrivajo niti dopisniki republiki prijaznih listov. Tako na primer francoska »Temps«, angleške »Times«, »Kölnische Zeitung«, italijanska »Tribuna«, holandski »Nieuwe Rotterdamsche Courant« ne ŕtedijo z grajo ter z najostrejšimi besedami obsojajo sedanje framasonsko gospodarstvo na Portugalskem. Da, celo domači portugalski vladni listi ostro zabavljajo čez sedanje razmere. Stranke se lasajo radi amnestije; zmernejši ŕivlji ŕele splošno amnestijo, ki bi najboljšim Portugalcem, ki so pred republikansko gonjo pobegnili v tujino, omogočila vrnitev v domovino. Tudi se opozarja na to, da rojalistično gibanje na španski meji republiki niti od daleč ni tako nevarno kakor zarota v notranjosti, h kateri pristopajo vsi razočarani elementi, ki so s sedanjimi razmerami nezadovoljni. Vlada niti ne razpolaga s tolikim vojaštvom, da bi mogla vzdrževati notranji mir. »O Mundo« poroča, da je nek sodnik prošil za deset vojakov in enega častnika, ker se je o priliki nekega procesa bal nemirov; toda justični minister mu je odgovoril, da vlada nikakor ne more ustreči njegovi ŕelji.

Štrajk na električni cestni ŕeleznici še vedno traja; najbrŕ bo portugalska vlada vsled tega imela še diploma-

tične sitnosti. Tramvaj je namreč v rokah Angleŕev; ko so se namreč angleški inŕenirji v svrho varstva svobodnega dela obrnili na portugalsko vlado in hoteli nastaviti angleške delavce, so jih ŕtrajkujoči napadli. Sedaj se pričakuje moŕnost intervencije Anglije. Na drugi strani pa groze portugalski delavci z generalnim ŕtrajkom, ako bi vlada ugodila Angleŕem. Sicer pa ŕtrajkaŕi že dolgo izvajajo propagando dejanja. Ne mine dan, da ne bi pokale bombe. Kljub postavi, ki strogo kaznuje izdelovanje bomb, se Karbonarji vendar ne boje odkrito priznati, da imajo pripravljenih toliko bomb, da lahko celo Lizbono poŕenejo v zrak. Lizbončani torej ŕive na vročih tleh!

Letina bo letos slaba; ne obeča se niti srednji pridelek. Računajo, da bo treba uvoziti za 40 milijonov ŕita.

Kmečko zavarovanje.

Na Ogrskem je stopil dne 1. marca v veljavo zakonski člen iz leta 1912, s katerim je dobilo poljedelsko delavstvo že dolgo zaŕeljeno zavarovanje. Drŕava je v smislu postave osnovala penzijski zaklad na isti način, kakor ga imajo uradniki, ter ga upravlja, podpira in tudi jamči zanj.

Zavarovanje je meŕano, je starostno pa tudi zoper nezgode in bolezni; ni omejeno le na male ali velike kmete, tudi drugi kmečki delavci se ga morejo posluŕiti, zato je zavarovalnina tudi tako nizka, da jo zmore tudi siromajnejši. Kdor se hoče zavarovati, se vpiše v svoji občini in plača po poŕtnih listih, ki mu jih da uprava zastoj na razpologo, za celo leto 10 K. Zavarovanec ima kljub majhni članarini vendar precejŕnje ugodnosti, ki obsegajo redno penzijo, posmrtnino in nezgodnino, za slučaji nesreče ima brezplačno zdravljenje. Z ozirom na malo članarino znaša redna penzija seveda le 240 K in ima oni do nje pravico, ki je plačeval najmanj 40 let; s 65. letom stopi lahko vsakdo v pokoj, ako je tudi zdrav in še zmoŕen za delo, da je bil le deset let zavarovan. Njegova pokojnina znaša šestkrat toliko let kakor je plačeval zavarovalnino; če je bil n. pr. zavarovan 15 let in hoče sedaj stopiti v pokoj, bo dobil na leto 90 K. Ako umrje član, ki je vsaj deset let plačeval, dobi njegova ŕena odpravnino, ki je enaka pokojnini umrlega sorazmerno po letih njegovega članstva, če pa umrli moŕ še ni bil deset let zavarovan, dobi ŕena polovico svote, ki jo je ranjki že vplačal. Za slučaji, da zapuŕča član nepreskrbljene otroke, ne še 14letne, dobi vdova že po dvehletnem članstvu najmanj 100 K; če pa nima ne ŕene, ne otrok, dobijo 50 K njegovi ljudje za pogreb. Za časa bolezni ima zavarovanec pravico na brezplačno zdravljenje in ako mora vsled nezgode leŕati dalje nego en teden, a manj nego deset tednov, dobi na dan 1 K; če je pa dalje nego deset tednov bolan in ne more delati, stopi v pokoj, dokler je bolan. Če se je to zgodilo vsled nezgode, znaša njegova pokojnina 240 K, ako pa more kaj delati, sorazmerno manj; ako vsled nezgode umre, dobi ŕena 400 K in če zapuŕča tri nepreskrbljene otroke, dobi vdova 500 K, za ŕtiri otroke 600 K, za pet otrok 700 K, za šest in še več otrok 800 K.

En kratek pugovar iz Kurejnatam.

Ene tri tedne u tega, al u že clu ŕter tedne, kar sm zagledu pud Tibuli na klop, tam nasprut cirkusa udguvorna urednika ud »Dana«; no, tistga Kurejnata.

Tku je pa sedou zamiŕlen in mou u kumouce pudrta glava, de me je ŕele zamerku, ke sm stopu pred nega in mu puloŕu soja roka na klufeta:

»Kua pa ti tle sediŕ, ket en kp greha?« sm ga naguvoru in udrinu mal bi na stran, de sm se lohka uŕedu zraven nega na klop.

»Jest nism greh in tud nimam nŕ sojeh grehu, ampak druh delaja na moja rajtna grehe,« udguvuru m je

»Sledil sem mu v ŕtiri posredovalnice za sluŕbe. Nato je ŕel v dve tovarni kjer je vpraŕal, če mogoče rabijo delavca. Povsod pa se mu je reklo, da za tako delo ni dosti močen. Nato je ŕel domov. Stanuje na Müllerski cesti v siromaŕni izbi na dvoriŕču. Videti je na njem, da je docela potrt.«

»Hvala vam in prosim, naročite mi moj avtomobil.«

Poizvedovalec je zapustil sobo.

Bilo je proti večeru, ko se je ustavil avtomobil milijonarja Bredenfels na Müllerski cesti pred v najem oddano vojaŕnico, v kateri je stanoval Gerhard Wellmann.

Priprosta stara ŕena mu je odprla duri. Peljala ga je v izbo, ki je bila opremljena z najpotrebnejŕim in zopet sta si stala stari častivredni gospod in mladi moŕ nasproti.

Gerhard je strmel v vstopivŕega kot bi videl prikazen, nato je zjecljal par pretrganih besedi.

»Vi — vi hočete — z menoj govoriti — gospod?«

Stari gospod je pritrdil.

»Da, dal sem poizvedovati, kje stanujete. Resnici na ljubo — vi mi uga-jate in rad bi radi sluŕbe z vami še enkrat govoril. ŕtirideset prošilcev je proŕilo za objavljeno mesto — in vi ste edini, ki bi vas hotel sprejeti.«

»Ne«, je kratko zaklical Gerhard. »Zal mi je, gospod, toda raje umrem kot bi pa prelomil oblubo, ki sem jo dal svoji materi.«

»Dvesto kron plače v začetku, nato se zviŕa —«

»V nepoŕtenosti? Ne, nikdar!«

Pogled milijonarja je kroŕil po znamenarjeni izbi in končno obstal pri mizi, na kateri je stala majhna steklenica z rudečim listkom, na katerem je stal napis »strup.«

»Vi se bliŕate obupu«, je opomnil. Gerhardovo lice je postalo še bolj blede.

»Da«, je zastokal.

Sedaj je poloŕil stari gospod svojo roko na Gerhadowo ramo. »Ali ne mislite na to, da ima samomor tudi nepoŕtenost v sebi?« Medtem je pokazal z roko na stekleniico, ki je stala na mizi.

Mladi moŕ se je prestraŕen zdrŕnil. »Ne«, je jecljal, »na to nisem mislil.«

»Dajte mi steklenico.«

Gerhardove velike, ŕalostne oči so ga zrlje vpraŕujoče, nato mu je dal molče stekleniico.

»Sedaj pa vzemite svoj klobuk«, je dejal stari gospod, »in pojdite z menoj.«

»Jaz — z vami? Ne razumem vas —«

»Kmalu bodete vse razumeli. Sedaj ne vpraŕujte dalje, ampak pojdite.«

Glasilo se je tako zapovedovalno, da je Gerhard nehote ubogal. Toda ko je posegel po klobuk, se je opotekel — in padel nezavesten na tla.

»Oslabelost — skoro bi umrl od lakote!« je mrmral milijonar in se sklonil k njemu. »In vendar se brani zasluŕiti denarja, ker bi bil pridobljen nepoŕtenim potom! Slednjič sem našel resnično poŕtenega človeka — ta je pravi za me.« Medtem mu je odpel ovrtnik.

Nato je ŕel iz stanovanja na cesto, da bi poiskal ŕoferja.

Čez pet minut so prenesli Gerhard Wellmanna v milijonarjev avtomobil, da ga odpelje k sebi na dom.

× × ×

Pribliŕno dva meseca po tem dogodku je moral reŕiti pravni svetnik in notar dr. Brendler oporoko osamelega, vdovelega milijonarja brez otrok. Gospod notar in njegovi usluŕbenci, ki so čitali oporoko so si ubijali glave, kdo bi bil ta Gerhard Wellmann — »moj posinovljenec — edini človek, katerega sem našel kot res poŕtenega —«

Ko je po več letih podedoval Gerhard Wellmann velik del Brendenfelsovega premoŕjenja, ni minil skoro dan, da bi se ne spominjal besedi svoje umirajoče matere: »Bodi vedno odkritosrčen in zvest — predvsem pa poŕten — in če bi ti ŕlo še tako slabo, ne daj se zapeljati, da bi storil kako krivico.«

In vselej je rekel: »Vesel sem, da sem ostal stanovitene.«

Novo zavarovanje je velikega pomena za kmečko prebivalstvo ne samo v gmotnem oziru; temveč tudi v vzgojevalnega stališča. Zato pozivlja vlada duhovništvo in drugo inteligenco, ki ima stika s ljudstvom, da mu pojasni novo uvedeno zavarovanje in da to narodu prave koristi prinese.

Tedenski pregled.

Petindvajsetletnico svojega obstanka obhaja najboljši in najzvestejši prijatelj in svetovalec slovenske, z kmečkimi ljudstvom — naš tednik »Domoljub«. Zadnja številka — 4. julija — je izšla v prekrasni slavnostni opremi, s prispevki iz peres naših mož-voditeljev na verskem, političnem in gospodarskem polju. Prinaša tudi slike ljubljanskega knezskofa dr. Jegliča, kranjskega deželnega glavarja dr. Šusteršiča, svojega ustanovitelja prelata Andreja Kalana in kanonika dr. Žitnika. Petindvajsetletnemu delu »Domoljuba« gre v prvi vrsti zaslug za politični in gospodarski preporod slovenskega ljudstva, njegovo nadaljno delo pa nam jamči za neprestan napredek Slovencev. Slava! — Državni zbor je 5. t. m. končal svoje poletno delo. Kljub vsem hudim oviram je med drugim srečno spravil pod streho brambne predloge, nov vojaški kazenski red in računski provizorij. Finančne in mnoge druge važne predloge pa počakajo jeseni. V proračunski razpravi se je oglasil član Hrvaško-slovenskega kluba dr. Sesardič in očital vladi, da je ostala le pri besedah glede neznosnega položaja na Hrvaškem, ki mora biti mari tudi Avstriji, saj Hrvaška vendar tudi spada k skupni monarhiji. Hrvaško-slovenski klub zato ni glasoval za proračun. — Cesar se je 4. t. m. odpeljal v lšel na počitnice, kjer ostane dva meseca. — Poljedelski minister dr. Braj je 1. t. m. umrl v 61. letu starosti. — Spomenik velikemu češkemu učenjaku, zgodovinarju in narodnemu buditelju Francisku Palackemu so z velikimi slovesnostmi odkrili v Pragi 1. t. m. Navzoča sta bila tudi ministra Hussarek in Trnka. Spomenik je stal nad pol milijona kron. — Banski svetnik Hervoic v Zagrebu, ki ga je zadela Jukičeva krogla, namenjena komisarju Cuvaju, je umrl. — Naša država zbira vojake na turški meji ter namerava zasesti Sandžak—Novibazar — tako se poroča. Koliko je resnice na tej vesti, se seveda še ne vé. Piše se tudi, da se Turki radi tega ne vznemirjajo, ker popolnoma zaupajo Avstriji, pač pa se boje malih balkanskih držav, ki groze Turčiji, in katerim se namerava pridružiti tudi Grška. — Socialno-demokratski županov nočejo potrditi na Bavarskem; v deželnem zboru je ministrski predsednik izjavil, da vlada tega zato ne more storiti, ker socialni demokrati sploh ne priznavajo monarhije, torej tudi v monarhični državi župani biti ne morejo. — Srbska skupščina (državni zbor) je dovolila veliko milijonov izrednega kredita za vojne namene. — Srbski ministrski predsednik Milovanović je 1. t. m. umrl v Belgradu. Bil je zmeren in izkušen politik, ki je zlasti ob aneksiji Bosne in Hercegovine obvaroval Srbijo nepremišljenega koraka proti naši državi. Srbi ga bodo težko pogrešali. — Novi srbski ministrski predsednik je postal dosedanj notranji minister Marko Trifković. — Na skladišče smodnika v Zemunu se je baje zopet nameraval napad. Prijeli so dva moška v ženskih oblekah, ki sta se skušala smodnišnici približati. — Atentat na smodnišnico v Bistrovu pri Olomucu sta 3. t. m. poizkusila dva moška, a so ju vojaki o pravem času opazili in pregnali. — Tovarno torpedov v Reki opuste; odpuščenih je že mnogo delavcev in uradnikov. — Obrtniško posredovalnico za vajuence za Sp. štajer je ustanovilo »Občeslovensko, obrtno društvo v Celju«, ki sprejema vsa tozadevna naznanila in daje pojasnila. — Orlovskega zleta kranjske podzveze na Vrhniki se je udeležilo nad 800 uniformiranih Orlov, mnogo poslancev in drugega občinstva. Prireditev je sijajno uspela. — Apostolstvo v. Cirila in Metoda šteje že nad 23.000 udov. — »Sudmarka«, nemško bojno društvo, ki ima edini namen, da Slovence deloma ponemči, deloma pa prežene z rodne grude, je imela koncem 1911. leta 907 skupin z 82.281 člani. Vseh dohodkov je imela lani 587.427 kron, premoženja pa ima že nad poldrug milijon kron. Za nakup slovenskih domačij, ki jih potem daje nemškim protestantskim priseljencem iz Nemčije, je dala samo lani 207.867 K. Vsega vkup je pa izdala lani za svoje namene 665.749 K. Slovenci moramo biti torej na straži! — Umrl je v Ljubljani g. Franc Čuden, dobroznani urar in posestnik, star 50 let. — Umrl je v Jaršah posestnik Anton Škerjanec, p. d. Kanc. — Umrl je v Sp. Šiški vpokojeni orožniški stražmojster Ignacij Fabjančič. — Umrl je na Viču kovaški mojster Peter Šetina. — Umrl je v Sp. Lipnici pri Kamni gorici lesni trgovec Lovro Mulej. — Umrl je v Gradcu 70 letni dvorni svetnik Franc Tomšič. V sodni službi je deloval 45 let. — Umrla je v Gradcu

Marija Linnart roj. Mally, žena dež. šof. nadzor. nika v pok. V. Linhart. — V pokoj je stopil župnik pri sv. Joštu na Kozjaku, Jakob Munda. Nastanil se je na Dobrni. — Silna toča je bila 2. t. m. v Slov. Bistrici. Uničila je popolnoma vse pridelke. — Toča je potolkla vinograde, polja in vrtove v občini Fram, Morje in Jesenca na Štajerskem 2. t. m.; vse je popolnoma uničeno, škoda neprecenljiva. — Toča je 4. t. m. potolkla polja in vrtove v Črnem grabnu od Krašnje do Trojan. — Prebivalstvo na Spodnjem Štajerskem šteje po zadnjem ljudskem štetju 475.205 prebivalcev, vsa Štajerska pa ima 1.441.604 prebivalce. — Naj me zadene strela! je predrzno klet pri kegljanju 20letni sin Majdičevega knjigovodje Bräua v Pristovškovi gostilni v Spodnji Hudičini pri Celju, ker je slabo zadeval. Takoj nato je res tresčilo vanj; nesrečnej je ostal na mestu mrtve. — Pogorelo je pri T. Kalinšku na Primskem pri Kranju. Škode je do 7000 K. — Tujece je prišlo v Ljubljano meseca junija 6576 — 690 več nego istega meseca lani. — Stražnice državne policije v Ljubljani bodo na teh-le mestih: 1. Cesarja Jožefa trga; 2. pri sv. Petra cerkvi; 3. na Dolenjski cesti v bližini dolenjskega kolodvora; 4. v bližini trnovske cerkve; 5. pri kavarni Evropa; 6. pri domobranski tvojšašnici na Poljanah; 7. na Sv. Jakoba trgu; 8. v Vodmatu v bližini orožniške postaje; 9. v Sp. Šiški blizu cerkve; 10. na Glincah blizu cerkve. — Zapri so brate Pavla, Teodorja in Ivana Fagenelj v Mirnu pri Gorici, ki so imeli tamkaj usnjarno, gostilno in trgovino. Obdolženi so goljufije in drugih nepoštenosti. — Prvenstvo »Zveze slovenskega sokolstva« si je pri tekmi o priliki vsesokolskega zleta v Pragi priboril 21letni Slovenec Vidmar, sin ljubljanskega trgovca. — Strašno neurje so 2. t. m. imeli na južnem Ogrskem. V Verbasu, Červenci in drugih mestih je visoko nastopila voda. Škode je mnogo milijonov. — Vihar, ki je trajal tri minute, je uničil mesto Regina v Ameriki. Škode je 11 milijonov dolarjev. Mrtvih je nad sto oseb, mnogo sto pa ranjenih. — Oblak se je utrgal nad mestom Guanajuato v Mehiki in ga pokončal; mnogo sto ljudi je našlo smrt. — V Švici je po gorah zapadel sneg. — Velika tekma z letalnimi stroji se je 1. t. m. vršila na Dunaju. Najvišje je poletel avstrijski nadporočnik Blaschke s enim potnikom, namreč 4260 m. Tako visoko doslej ni poletel še noben zrakoplovec na svetu. — Veliki Zeppelinov zrakoplov »Schwaben« je v Düsseldorfu vihar popolnoma razbil; pri tem je bilo ranjenih 37 oseb. Vreden je bil 650.000 kron ter tudi za toliko zavarovan. To je že deveti ponesrečeni zrakoplov Zeppelinovega sestava, na katerega so Nemci tako ponosni. — V Atlantic City v Ameriki je v višini 800 m eksplozija zrakoplova »Akron«, ki je bil namenjen, da jeseni preko Oceana poleti v Evropo in so ga sedaj preizkušali. Eksplozija je bila tako strašna, da niso našli nikakih ostankov teles osmerih ljudi, ki so se nahajali v zrakoplovu. Zrakoplov je stal dva milijona dolarjev. — Vlak je zavozil v gručo delavcev blizu Heba na Češkem; 22 delavcev je ostalo mrtvih, eden je bil težko ranjen. — V rudniku v Oberhausnu so se užgali jamski plini; 16 rudarjev je mrtvih, več ranjenih. — Velika železniška nesreča se je dogodila blizu New-Yorka; brzovlak je v najhujšem teku zavozil v lokalni vlak, da so vozovi šli v kose. 30 ljudi je mrtvih, nad 100 težko in mnogo lahko ranjenih. — V Mehiki so vstasi premagali vladne čete in z dinamitom pogнали v vlak, ki je vozil 1000 vojakov. — Splošen štrajk mornarjev in kurjačev ter pristaniških delavcev je proglašen v New-Yorku, ker je nekaj parobrodnih družb odklonilo zahtevo, da jemljejo v delo le organizirane delavce. — Odvetniki so zadnjih 14 dni štrajkali v Milanu, ker vlada ni hotela pomnožiti sodnikov in so vsi sodni posli zaostajali. Odvetnikom se je ugodilo in štrajk je minil.

Godovi prihodnjega tedna:

- 7. julija, nedelja, 6. pobinkoština, Vilibald.
- 8. » pondeljek, Elizabeta, kraljica.
- 9. » torek, Anatolija, devica.
- 10. » sredo, Amalija, devica.
- 11. » četrtek, Pijl I., Peter F.
- 12. » petek, Mohor in Fortunat.
- 13. » sobota, Marijeta, devica mučenica.

Čebelarji tečaj v Ljubljani.

Ob najkrajšem vremenu in najboljšem razpoloženju se je vršil dne 29. in 30. junija v novem čebelnjaku v Marijanišču čebelarji tečaj, ki ga je priredilo Slovensko čebelarstvo društvo. Prijavilo se je za tečaj okrog 50 udeležencev, večini iz Kranjske, nekaj tudi iz Štajerske, Koroške in Primorske. Zaradi omejenega prostora in uspešneje udeležbe pri praktičnih vajah je bilo sprejetih 27 priglasev, in sicer 24 iz

Kranjske in po eden iz Goriške, Istre in Koroške. Vrhutega se je tečaja udeležilo nekaj čebelarjev, ki niso bili priglasev.

V soboto od 7. do 8. ure dopoldne so se zbrali udeleženci na Marijaniškem vrtu, kjer jim je voditelj tečaja M. Humek razkazoval čebelnjak, čebele in razne druge čebelarstvo zanimivosti. Ob 8. uri otvoril predsednik S. Č. D. gosp. notar M. Hafner tečaj in po običajnem pozdravu zanimivo opiše zgodovino čebelarstva sploh in še posebej na Kranjskem in posebno povdarja velik gospodarski pomen te kmetijske panoge. Nato razvije g. prof. J. Verbič jako poljudno zasnovano biološko sliko o anatomiji čebele, o njenem razvoju in delovanju. Ko je še g. adjunkt Lapajne opisal dobo rojenja in oskrbovanje raznih rojev, so se vršile pod vodstvom g. M. Humeka praktične vaje v spoznavanju čebelnega dela, o sestavi in rabi raznih panjev, čebelarstva orodja itd.

Popoldne od 2. do 3. ure je predaval urednik g. Fr. Rojina o namenu in raznih načinih čebelarjenja, od 3. do 5. ure je pa g. M. Humek praktično vadil čebelarje v opravljanju in oskrbovanju čebel v raznih panjih, v opremljanju, v rabi umetnega satja, v napravi in rabi okvirjev itd. Od 5. do 6. ure je g. Babnik praktično obravnaval pridobivanje medu in voska.

V nedeljo, dne 30. junija, od 8. do 9. ure dopoldne je opisaval g. adj. Lapajne najvažnejša čebelarstva opravila in splošno oskrbovanje čebel skozi vse čebelarstvo leto. Potem je pa nastopil prvak kranjskih čebelarjev g. A. Žnidaršič iz I. Bistrice in predaval ukaželjnim poslušalcem o čebelarjenju v njegovem panju. Svoje predavanje je pojasnjeval vseskozi z raznimi praktičnimi razkazovanji in vajami in konečno podal jako zanimiv in zadovoljiv rentabiliten proračun o čebelarjenju v njegovem panju, sestavljen na podlagi desetletne skušnje v velikem obsegu. Od 2. do 3. ure popoldne je predaval g. notar Hafner o čebelnih sovražnikih in s strokovno temeljitostjo in natančnostjo zbral za ta predmet zelo zanimivo stvarino. Za njim je razpravljali gosp. revident Bukovic o čebelnih boleznih, zlasti o gnilobi. Kot skušen čebelar je podal točna navodila, kako se ubranimo te strašne čebelne bolezni in kako jo odpraviti iz čebelnjaka. Nato je g. Humek opisal in praktično razkazal v svojo matic, pri čemur je zlasti povdarjal osnovna načela, ki se morajo upoštevati pri tem važnem čebelarstvu poslu. K sklepu je g. profesor M. Pirnat v navdušenem govoru naslikal tudi idealno stran čebelarstva.

S tem je bil dnevni red končan. Predsednik S. Č. D. g. notar M. Hafner se nato zahvali vsem, ki so pripomogli, da se je tečaj vršil. Posebej omenja deželni odbor, ki je z izdatno podporo omogočil vzoren čebelnjak v Marijanišču. Istotako posebno povdarja zasluge slavnega ravnateljstva Marijanišča, ki ni samo drage volje dalo na razpolago prostor in čebele, ampak je vrhutega č. g. prelat Kalan tudi dejansko mnogo pripomogel, da se je tečaj mogel vršiti že letos, kljub raznim velikim oviram in neprilikam.

Konečno se je g. F. Kepic iz Ihana v imenu vseh udeležencev iskreno zahvalil gg. predavateljem za trud in požrtvovalnost.

Ob prostem času so udeleženci tečaja pod vodstvom predavateljev ogledali vzorna čebelnjaka na vrtu gosp. notarja M. Hafnerja in c. kr. učiteljskega.

Prihodnje leto se bo vršilo v čebelnjaku v Marijanišču več čebelarstvih tečajev.

Za naše vinstvo.

(Iz govora poslanca Jarca.)

Govornik je uvodoma omenil izgubo, ki je zadela avstrijske agrarce s smrtjo dr. Brafa in izrazil željo, da bi njegovo mesto čimprej zasedel mož, ki bo imel zmisel in srce za kmečke interese. Žal, da se v parlamentu o agrarnih vprašanjih premalo razpravlja, ker iz molka se ne sme sklepati, da je položaj našega kmetijstva ugoden. Nasprotno je vsled slabih letin naše kmetijstvo jako na slabem. To velja zlasti o našem vinstvu, ki je za Avstrijo važen narodnogospodarski činitelj. Obseg sveta, ki ga zavzamejo vinogradi, se vedno zmanjšuje, od leta 1908 za 17.000 hektarjev. Je pa to svet, ki ga skoraj ni mogoče porabiti za druge kulture. Zlasti velja to za južne dežele, ki tvorijo skupaj 63 odstotkov s trto zasajenega sveta v Avstriji. Vinski pridelek znaša v Avstriji na leto 4 do 5 milijonov hl, na ha 20 hl. Ob slabi letini leta 1910 se je pridelalo samo 2½ milijonov hl, na Kranjskem na ha le 5 hl. Iz tega se razvidi, da je vinska produkcija silno nestalna in negotova in da se v tem oziru ne da primerjati s produkcijo piva in špirta. To povdarja govornik z ozirom na vinski davek, o katerem se je govorilo v proračunskem odseku in proti kateremu se govornik izreka prav odločno.

V naši zunanji trgovini vino ne igra posebne vloge. Avstrija izvažala nekaj vina v Nemčijo, Rusijo in Švico, uvažala pa približno za isto svoto močnih vin iz Francoske, Italije in Španije. V Evropi zavzema Avstro-Ogrska glede na produkcijo vina četrto mesto. Žal pa, da ima naše vino v primeri n. pr. z nemškimi vini, ki se cenijo povprek na 568 mark hl, jako nizko ceno, povprek 126 mark. Mogoče pa je vrednost vsakoletnega vinskega pridelka, ki znaša sedaj 30 do 70 milijonov kron na leto, dvigniti. To bi pomenilo za naše vinstvo in naše narodno gospodarstvo velik dobiček. V Avstriji posebej delajo domačinom vinom največje konkurence mnogokrat ponarejena ogrska vina, katerih se uvažala na leto za 27 do 35 milijonov kron in vendar bi bilo s pravo organizacijo vinske trgovine kriti to potrebo doma na jugu.

Ko je pred 30 leti po krivdi državnega zavoda se zanesla k nam trtna uš, se je v prvih letih omejila vlada na policijske odredbe. Prepozno že, šele leta 1892, ko je bilo že večina vinorejcev skoraj uničenih, se je začela pozitivna pomožna akcija s trtnimi posojili. V južnih deželah, kjer na skalovitem in strmih svetih ne uspeva druga kultura, je obupanemu prebivalstvu ostal samo en izhod — Amerika. To kažejo ljudska štetja n. pr. v črnomalskem okraju: leta 1880 krog 30.000 prebivalcev, leta 1910 samo 24.000. V občinah, ki se pečajo v prvi vrsti v vinstvom, n. pr. Radovica, Dražiči, je silno padlo število moških, ki so šli za

Kurejne najavoln in se ubrnu preč ud mene.

»A, tku je ta reč! No, sej jest nč na rečem. Kuku je pa tu, de tlela sediš? Za kua pa na greš u cirkus, se prauja, de tku rugumentn špilaja. Sej ti ket urednik maš ja frej karta, mende.«

»Frej karta ja; tiste karte, ke jh sudnja pošle, tiste že men učiteli ud-stopja, de morm letat ukul pu sudni. Če pa pride na uredništu kašna frej karta za kašn cirkus, kumedja al pa tejater, tista pa naš učiteli sami pužreja.«

»Tu b t pa skor na verjeu, de sa tku pužrešen te ide.«

»Če nečeš verjet, pa pust! Mejkkn preh b pršou, pa b lohka vidu, kuku mošk ja je mahu derehtar Dimnk u cirkus in kuku se je zavalu na peru plac, kokr de b biu ceu cirkus negau in kokr de b pršli kumedjontari sam zavle nega špilat u Iblana.«

»Viš, prjatu Kurejne; tu pa de-rehtar Dimnke ni prou nč za zamert. Enkat s žiher tud on ta špas zastojn pugleda, sej ma tud gvišn kej iz uredništvam za upraut. Jutr uš pršou pa ti na vrsta, tu — — —«

»Jest na vrsta, prauš! En teden je že cirkus u Iblan, pa še nism pršou jest na vrsta; pa če ustane cirkus du sodnga dneva u Iblan, pa tud vem, de se um jest za frej karta pud nusam ubrisu.«

»Mišleš?«

»Nč na mislem, jest tu dobr vem! Tista frej karta gre iz rok u roka med učitelem; ke učitelu zmanka, ja dubeja nhne gespe, pol nhn utroc in nazadne pa še nhna žlahta in ud žlahte žlahta; sam jest, ke morm nost nhne grehe na sojeh ramah, na dubim ta frej karta nekol pred uč. Oh, sej jh puznam bulš, kokr fouš gnar. Sama pužrešnast jh je, mene pa pesteja tlela pred cirkusam na klop sline pužerat.«

»Muska pa le zastojn pušlušas, ke u cirkus špila, tega užitka t pa na morja pužrt.«

»Kua na morja pužrt? Tud ta užitk sa m pužrt.«

»Pena z luč! Kdu t u pa tu verjeu? Sej nisa cupnki, de b zacupral tku, de b ti nč na šlišu.«

»Cupnki gor ali dol; jest pa le nč muske na šlišem. Sam kedr na ta velk bobn upil, tekat m mal pu glau zabrenč; klarenetu pa tu, pa prou nč na šlišem.«

»Ja, al s gluh? A te je kašn učitel tku ukul ušes upilu, de s uglišu, al kua?«

»Še tega se manka, de b me kdu ukul ušes pilu! Sej je dost tu, de sa me zanalaš na durhcuk pustaul, de me je začel pu ušeseh trgat tku, de morm zdej mt iz bata ušesa zamašene. Tle puglej! in pumulu m je ušes pud nus,

de sm vidu in se prepriču, de mu res bata iz ušes vn gleda.

»Lej, lej; sej res!« začudu sm se jest. »Kuku pa je iz ta bata; al t je iz glave pr ušeseh sama vn pugnala, al s ja ti u ušesa nabasu?«

»Jest sm s ja u ušesa nabasu, de m na more durhcuk tku škodvat in zavle tega mam zdej ta škoda, de nč muske na šlišem.«

»In usega tega sa t učiteli uržah, prauš.«

»Kdu pa druh! Če edn pr pouhn skled sedi, tekat na misl na druge. Kua se briga, če sma druh lačn, če nas pu ušeseh trga — — —«

»Pr pouhn skled, prauš, de sedeja vaš učiteli? Jest na vem, če je »Učiteljska tiskarna« še pouhna skleda.«

»Prou pouhna glih na morm rečt, de je. Če b bla pouhna, b gvišn Jelenču gspud na udložu še žlice iz rok in šou ud mize. Ampak neki se ja u že še na dnu držal, drgač b na zgrabu tku hitr gspud Vider za žlica, ke ja je Jelenču gspud preč puložu, in na skoču b iz takmu ajfram h te skled.«

»Murde se je kej na dnu skleda prsmold, zdej pa tist preč stržaja in praskaja.«

»Tega pa jest na vem; mene še nisa nekol pustl u tista skleda pugledat. Jest le tku sodem in s mislem, de kedr u ta skleda prou čist prazna, uja usi ustal ud mize in vrgel žlice preč ud

sebe in na u nubedn tku naumen, de b se za prazna skleda ungavu.«

»Tu t rad verjamem. Al veš, neki se m pa le čudn zdi. Zadne dni sm večkat narajmu Jelenčuga gspuda iz Rakucum Janezam — tu je tist, ke hod rubet pu hišah — hodet tam ukul »Učiteljske tiskarne«. Tu je en slab cahen pu mojih misleh, zatu ke Rakucu Janez nekol na hod za zabava al pa zavle frišnga lufta ukul ene hiše; če b na tist prštu, de b biu lufta putreben, b šou raj sma pud Tibuli, kokr sma šla midva, a ne?«

»Štima! Al kdu pa ve, kua maja med saba tak gspudi! A mišleš, de pesteja kerga u soje kvarte pugledat?«

»Sej nisa naumen. Ja, prjatu, zdej um mogu pa jt; sej sm se že tku dle zamudu pr teb, kokr sm mislu.«

»Mejkkn še pučak; zdela u prec cirkus vn, uš saj vidu, kuku se u de-rehtar Dimnk vn prvalu. Ala, viš, ide sa se že vn usul. Viš ga, tamla t pa kuba kokr kašn firšt. Tkula se člouk lohka pustaula, ke ga nč na kušta,« je Kurejne jezen vn plunu.

In res je gspud Dimnk prhacou preke nama vn iz cirkusa in ke je Kurejne vidu, de naj gleda, je tku skoču dol s klupi in stisnu klufeta pudpajsha, kokr de b ga mudras u stegn upiču. In stavu je habtaht tulk časa, de je gspud derehtar zgину za voglam. Natu je šou pa tud pu sojeh poteh

Bolatu Pepe iz Kudeluga.

kruhom v Ameriko, doma pa pustili samo ženske, otroke in starce. Živoreja v teh krajih se ne more razviti, ker manjka pašnikov in travnikov. Zato pa preostaja samo ena pomoč: organizacija trgovine z vinom po zadrugištvu poleg vsega, kar pospešuje vinstvo kvalitativno.

Poleg trine uši so vinogradniki najhujši sovražniki elementarne nezgode, zlasti toča. Samo leta 1909 je ta napravila samo na Kranjskem skoro za 2 milijona škode, na Primorskem za 3 milijone. Zavarovanje zoper točo je danes predrago, izplačevanje škod po zasebnih zavarovalnicah nekulantno. Zato so poslanci S. L. S. vložili predloge za podpravljenje zavarovanja in za prisilno zavarovanje. Pustili pa ne bodo, da bi te predloge zastopniki kapitalističnih interesov v zvezi z vlado pokopali. Kot vzgled za državno zavarovanje proti toči nam služi lahko Bolgarska, ki je s postavbo 26. decembra 1910 ustanovila državni zavod za zavarovanje živine in proti toči. Določila je za to kapital 1 milijona frankov in dodaje vsako leto 300.000 frankov. Državna zavarovalnica je nekako pozavarovalnica, ki krije izgube okrajnih zavarovalnic.

To je eno, kar je nujno potrebno našemu vinstvu. Drugo pa je organizacija prodajanja vina. Priznati se mora sicer, da se je zlasti v zadnjem desetletju mnogo storilo za povzdigo vinstva kot takega. Pozna se povsod vpliv brezobrestnih posojil. Vinska nadzornišstva, tečaji, vzorne kleti, vse to so naprave, ki delujejo izvrstno. Želimo tudi, da kletarski nadzorniki svoj posel strogo in pogosto izvršujejo, ker je to na korist producentom in konsumentom. Ravno radi tega pa zadeva našega vinogradnika tem huje, da mora odplačevati trino posojilo ob času, ko je šele na poti naprej, kljub temu da se mora še od leta do leta boriti z največjimi težavami. Zato zahtevamo od vlade, da raztegne odplačevanje na daljšo dobo let in ob ujmah zapadle obroke izdatno odpisuje. Organizacija prodaje vina zadrugnim potom je pa nujno potrebna, da se prepreči vinske krize, kakršne smo doživeli l. 1909-1910. Pri nas je vinski zadrugištv šele v povojih. V Nemčiji se je razvilo v šestdesetih letih kot odpor proti vinski trgovini. Zadrug pa so zašle v zagato, ker so nastavile grozdju previško ceno. Manjkalo jim je obratnega kapitala, vinski trgovci so jih bojkotirali in tako so zašli tako daleč, da so imeli leta 1908 do 800.000 mark izgube. Od takrat so se razmere ublažile, ker so sklenili kompromis z vinskimi trgovci. Napake, ki jih je zagrešilo zadrugištv v Nemčiji, so najboljše nauk za nas. V Avstriji je bilo leta 1908 — 60 zadrug z 3818 člani, ki so prodale nad 90.000 hl vina. Bilančna vrednost poslopij je znašala 1.858.855 kron, vrednost opravbe pa 1.083.355 K. Kako lepo zadrugištv, kjer ima prebivalstvo zanje zmisel, napreduje, je dokaz kmetijsko društvo v Vipavi. To je šlo leta 1900 — 145 članov z deleži za 1530 K, leta 1911 pa 342 članov z deleži 6000 K. Napredek društva je bil mogoč le vsled tega, ker so bili deleži primerno visoki. Teh pa ravno revno prebivalstvo ne more zmagati in zato je treba, da priskoči država vsaj za začetek na pomoč z obratnim kapitalom.

Ogrska pripravlja za svoje vinstvo veliko, smotreno akcijo. Ustanoviti hoče z državnim denarjem velike kleti, kamor bo kmet oddajal grozdje. Tudi pri nas so dani pogoji za razvoj. V ljudstvu se je razširila zmisel za zadrugištv, v zadrugištv šli se nauče pri nas kmečki fantje poslovanja v zadrugah. Treba je samo za začetek državne pomoči. Ako ne odreče zbornica podpore, tudi finančni minister ne bo mogel imeti pomislekov zoper tako važno narodnogospodarsko akcijo. (Živahno odobravanje in ploskanje.)

Državni zbor.

Dunaj, 5. julija.

Zadnja seja.

Poslanska zbornica danes pometa. Dovršiti hoče še zadnji dan pred počitnicami jako obširen dnevni red. In če upoštevamo tudi razprave in priprave v raznih odsekih, moramo priznati, da je zbornica delavna. Kdo bi bil še pred dvema mesecema stavil pet kebrov proti 100 kronam, da bodo koncem julija rešene štiri obležne vojaške predloge? Več ko deset je bilo na dnevnem redu to vprašanje. Dva vojna ministra sta se obrabila pri tem za državo velevažnem vprašanju. Na Ogrskem in v Avstriji so se menjavale vlade, ki niso mogle premagati ovir in težav. Mnoge krize zaznamujejo parla-

mentarne boje, ki so jih uprizarjali mažarski oligarhi. Avstrijski parlament bi bil o pravem času stvarno in mirno predelal vso brambno reformo in vojaški kazenski pravdni red, ko bi ne odločevala mažarska gentry. Baron Gautsch ni mogel dobiti dvetretjinske večine za brambni zakon. Češko-nemška sprava pogajanja so pripomogla, da je zbornica sama iz sebe dobila toliko moralne moči, da je storila za državo, kar potrebuje.

Nerešeno pa ostane do jeseni finančno vprašanje. Redni proračun izkazuje velik primanjkljaj. Zvišanje uradniških plač zahteva mnogo milijonov, katerih rastoči redni dohodki države ne pokrijejo. Pokriti niso stroški za dveletno vojaško službo in višje število vojaških novincev. Vodne ceste so v delu. Dežele čakajo na večje državne prispevke. Novi državni dogovi bi bili sedaj največja zapravljivost, ko je z ozirom na nizki kurz državne rente treba varovati kredit države. In vendar parlament ne sme in ne more pred temi dejstvi kakor noj skrivati glave v grmu. V jeseni bode poleg proračuna finančna reforma najvažnejše, pa tudi najtežavnejše vprašanje. Novih davkov nihče rad ne dovoli, najmanj pa tiste stranke, ki imajo vedno odprte roke pred državnimi blagajnami. Finančna reforma pa bode tudi v zbornici razdelila stranke v dva tabora. Brez zanesljive večine nobena vlada ne izvrši finančnih načrtov. Danes so stranke brez jednotnega vodstva, brez organične in pragmatične zveze. Vsaka stranka živi sama zase in se drži svojega programa. Stranke pa, ki delujejo vzporedno ali se celo križajo v taktiki, ne morejo tvoriti močnega in delavnega parlamenta. Podobne so strankam, ki sicer žive pod skupno streho, pa se druga za drugo ne zmeni. Večni narodni boji v prejšnjih letih so utrudili duhove, obstrukcije so se v ljudski zbornici skoraj že preživele. Vse stranke si žele miru in resnega dela, ki je zaostalo. Vse to sili vlade in ljudske zastopnike, da iščejo pota in sredstva za premirje in konečno rešitev narodnega vprašanja. Mir med narodi, za vse enaka pravica v šoli, uradu in javnem življenju je pogoj za red v parlamentu in državi. Birokratski režim je dogospodaril, nemški centralizem se je onemogočil. Brez močnega parlamenta je tudi vsaka vlada sterilna. Moči in dobro voljo resnih strank je treba združiti za skupen program, ki odgovarja ne samo potrebam države, ampak tudi zahtevam in potrebam prebivalstva. In kdor združi te neporabljene sile za uspešno in koristno delo, ta si bode zaslužil ime »pater patriae«.

Začasno premirje v odseku za vodne ceste.

Danes ob 9. uri dopoldne se je zopet zbral odsek za vodne ceste. Načelnik Udržal je obžaloval včerajšnje dogodke ter izjavil, da je pripravljen popraviti krivico, ki jo je včeraj storil dr. Korošcu, ko mu je med nemirrom odtegnil besedo. Zato mu sedaj podeli besedo.

Dr. Korošec konstatuje, da so včeraj člani hrvatsko-slovenskega kluba le proti temu z vso odločnostjo ugovarjali, ker je načelnik proti določbi pravilnika njemu odtegnil besedo. Odsek naj blagovoli vzeti na znanje, da bode klub z vsemi sredstvi tudi v bodoče varoval prosto besedo v odsekih in v zbornici.

Nato je odsek nadaljeval splošno razpravo. Baron Fuchs je naglašal, da je krščansko-socialna stranka izprva nasprotovala vladni predlogi. Ker pa je vlada zagotovila tudi planinskim deželam odškodnine, hoče glasovati za podrobno razpravo.

Dunajski poslanec Kuranda izrazi mnenje, da bi zasebni podjetniki morda ceneje in hitreje zgradili kanal od Odre do Donave, nego država. Govorili so še štirje govorniki. Prihodnja seja bode v jeseni, teden dni pred zbornično sejo.

Poslanec Reger se opraviči.

Sinoči, ko je bila zbornica že precej prazna, je socialni demokrat dr. Adler predlagal, naj se postavi kot drugo točko na dnevni red poročilo o zakonu proti kužnim boleznim. Ta predlog je bil sprejet s 74 glasovi proti 70. Proti predlogu so glasovali tudi Rusini, ker bi bil ta načrt, ko bi postal zakon v tej obliki, jako veliko breme za prebivalstvo. Poljski socialni demokrat Reger pa v poljskem jeziku zakliče Rusinoma, da so svinje. Rusinski poslanec Petryckij bliskoma skoči proti Regru. Nastal je grozen krik med socialnimi demokrati in Rusini. Podpredsednik Pernerstorfer hitro zaključil sejo in gre mirit. Danes je poslanec Reger začel kom se obžaloval svoje besede in iz-

javil, da ni hotel žaliti rusinskega naroda.

Dnevni red.

Zbornica je po kratki razpravi sprejela zakon, da sme vlada prodati razna zemljišča in stavbe. Večinoma so to lastnina vojne uprave. Za stavbišča ob luki pri sv. Marku v Trstu se določi najnižja cena 50 kron za štirjaški meter. Za prodajo »Stabilimenta tec.« v Trstu je bil izvoljen pododsek, da reši to vprašanje.

Na vrsto bi sedaj moral vsled sinočnjega sklepa priti novi zakon proti kužnim boleznim. Poljak Stapsinski pa predlaga, naj se ta točka postavi na konec dnevnega reda. Dr. Adler ugovarja, češ, da prete kužne bolezni in ni gotovo, ali v jeseni zbornica reši ta zakon. Socialnodemokrati divjak Starek izjavi, da ta zakon dopušča umore, zato ni nobena škoda, ako se ta zakon ne sklene. Posl. Seitz se huduje, ker hoče zbornica odložiti to točko. Podpredsednik Pernerstorfer, ki je tudi socialni demokrat, pa zavrne tovariša Seitzja, češ, da more zbornica vsak čas predrugati dnevni red. Zbornica je s 171 glasovi proti 97 sprejela predlog Stapsinskega.

O poročilih legitimacijskega odseka o 38 izvolitvah poslancev in o poročilih imunitetnega odseka je bila obširna razprava. Govorili so večinoma socialni demokrati, da zavlečejo sejo. Računajo namreč na to, da se bodo razni poslanci naveličali in zapustili zbornico. Potem bi socialni demokratje s pomočjo nekaterih mestnih poslancev hitro rešili zakon proti kužnim boleznim. Ura je že sedem, poslanec Seitz pa še vedno govori o volitvah raznih poslancev. Nadaljna točka je poročilo odseka za državne podpore vsled vremenskih nezdod. V zbornici je še komaj 100 poslancev.

Naučni minister Hussarek odgovori na interpelacijo poslancev Einspinnerja in tovarišev glede stališča naučne uprave nasproti nemškemu telovadstvu.

Dr. Stölzel od nemškonacionalne zveze se zahvali uradnikom in slugom zbornice za njihovo zvesto in marljivo delavnost.

Predsednik Sylvester povdarja, da je zbornica s svojim delom lahko zadovoljna in izjavi, da bo sklical prihodnjo sejo pismenim potom.

Iz Most.

Minoli četrtek zvečer so imeli socialni demokratje pri g. Dimu sestanek po § 2., da postavijo kandidate za bodoče občinske volitve v Mostah. Liberalci so se na vse načine trudili, da bi socialne demokrate pridobili za volivni kompromis, to se pravi, da bi socialne demokrate zopet izrabili za svoje namene, potem jih pa pritiskali ob steno. Ta nakana se pa liberalcem ni posrečila in socialni demokrati so sklenili, da bodo v III. razredu samostojno postavili kandidate. Na sestanek je prišla tudi liberalna trojica: bivši socialni demokrati Suhadolec, Sembrek in Andrej Terškan. Usajali so se tako, da so jih socialni demokrati postavili na cesto. Zlasti surovo se je s svojo modrostjo in učenostjo odlikoval znani liberalni agitator Suhadolec. Rad bi namreč zlezal na županski stolček, pa mu ne pusti njegov tovariš in dobri prijatelj Matija Pekalj. Zelo mirno se je zadržal Kamnikar, to pa zato, ker je prevzel gostilno g. Podobnika, pa mu bolj kaže, da ne pokaže svojega liberalnega srca, katerega pa vsak dobro pozna, saj sta preje s Suhadolcem vedno skupaj agitirala in se vnmala za liberalno reč — pod socialnodemokratičnimi znaki. Socialni demokratje so liberalce spregledali in jim obrnili hrbet. To pa tudi ni nič čudnega, saj kdor ima zdravo pamet v glavi in kaj možnosti, ta se pač ne bo družil z vodmatko in moščansko liberalno družbo. Ti ljudje bi občno zopet pogreznili v dolgove in jo pripravili ob ves kredit. Gerent Oražem je vse storil, kar se v enem letu sploh storiti da, za blagor in red v občini. Napravili so se važni sklepi glede šole, vodovoda, mostu čez Ljubljanico, odstranitve smradljive vode ob tovarni za lep, popravilo se se ceste itd. Koliko je gerent Oražem storil za reveže in revne otroke; za Vincencijevo konferenco, ki toliko stori za reveže, si je pridobil prvo zaslugo. Lahko se reče o njem, da se noč in dan trudi za blagor občine in občanov. Ko bi bil vsaj pred desetimi leti stopil na čelo občine, potem bi imeli danes pokazati drugačmo gospodarstvo, kakor so ga zapustili liberalci. Socialni demokrati vse to dobro vedo, kakor tudi vedo, da je to, kar moščanska občina danes najbolj potrebuje, — dober gospodar, mož, ki mora imeti ugled in vpliv tudi pri deželnem odboru. Saj bo treba na marsikaka vrata potrkati, da se občini zagotovi

deželna in državna podpora, da ne bo treba davkoplačevalcem nalagati novih bremen in zvišati doklade. Ko so liberalci gospodarili v občini Moste, so občinske doklade kljub temu, da se za občino nič storilo ni, vedno rasle, gerent Oražem jih je pa znižal za 5 odst. ter prihranil krog 22.000 K. To tako glasno govori, da tega tudi najglasnejši liberalni krik ne more zadušiti. Zato je tudi liberalna trojica na socialnodemokratičnem sestanku pri Dimu tako temeljito pogorela in si bo zapomnila prizore, ki jih takih še niso doživele Moste.

Obravnava Ribnikar.

(Konec.)

DRUGI DAN. POPOLDANSKA RAZPRAVA.

Razprava se nadaljuje ob 4. uri popoldne. Prvi se naslidi dr. Triller. Predsednik: Vi, gospod dr. Triller ste na tistem shodu 18. septembra govorili? Dr. Triller: Na tem shodu je bila tendenca, da se radi tujskih dogodkov izvede gospodarski boj. V svojem imenu in v imenu dr. Tavčarja lahko izjavim, da nismo tako velike množice pričakovali. Bivši župan Hribar je prihitel razburjen na shod, ker se je bal, da bi nastale demonstracije. Takrat, ko sem pogledal tudi jaz skozi okno, sem se vstrasil. Vsi govorniki, ki smo govorili, smo naglašali, da naj se ljudje zadržijo mirno. Dan pred shodom smo priredili v Narodnem Domu shod boljših naših ljudi, ki naj bi kot reditelji skrbeli za mir, med njimi sta bila tudi Ribnikar in dr. Zerjav. Ko je zapustil shod, je pred Nagyjevo hišo množica kričala, češ, da so vrgli Nemci črninik s črninom na množico. S policijskim svetnikom Wratschkotom sva šla v Nagyjevo hišo, kjer sva dognala, da ni mogel biti vržen črninik iz hiše, marveč da je morala biti steklenica od spodaj gor vržena. Pred Kreditno banko sem videl, ko je razburjena množica kričala in zahtevala, da naj se izpusti dva aretovana dijak. Ljudi sem svaril, jih miril, jih zmerjal, a dasi so me poznali s shoda, so še proti meni zabavljali. Nobena pomirjevalna beseda ni nič pomagala. Iskal sem nato dr. Tavčarja, ki ga ni bilo doma. Šel sem nato k Roži, kjer sem pod prvim vtisom sodil, da gospodje, ki so prevzeli dolžnost rediteljev, niso storili svoje dolžnosti. Še zamerili so mi in me počutili, da so pomirjevalno vplivali. Med dr. Trillerjevim govorom se Ribnikar glasno joka. Dr. Triller še izjavi, da kot zaupnik sedanjega in prejšnjega župana izjavlja, da je popolnoma izključeno, da bi se bilo v zadevi vplivalo na uslužbenca. Vprašan, če se je Ribnikar držal parole, pravi dr. Triller: Držal se je vedno, kar je sklenila večina, če je tudi ostal v marjšini.

Končno smo kordon le prodrli.

Priča Terezija Feldstein je stala zadaj za kordonom, kake 3 do 4 korake od Ribnikarja, ko je govoril. Čula je, da je Ribnikar rekel: Prosim Vas, pomirite se, bodite mirni. Ko je Ribnikar dol stopil, so pokale šipe pri kazini. Tukaj nas je policija zadržala. Potlej smo vsi tiščali naprej in prodrli končno kordon. Jaz sem bila tudi ferbčna in šla naprej.

Izpoved bivšega ljubljanskega policijskega šefa.

Dr. Miljutin Zarnik, magistratni svetnik: Ob demonstracijah, hvala Bogu, nisem bil pri policiji v službi. Bil sem na shodu in šel v Šelenburgovo ulico, kjer sem si z velikim zanimanjem ogledoval vso stvar, ker me je zanimalo, kako se bo moj naslednik obnašal. Videl sem, ko se je pripeljal tisti voz in se zagostil. Videl sem, da je stopil nanj Ribnikar in govoril. Stopil sem do nadstražnika Ažmana, ki mi je nekako resignirano rekel: »Šipe pri kazini so že šle«. Čez četrte minute sem že tudi sam čul zvenketanje. Šel sem nato skozi kordon, ker so mene stražniki seveda pustili. Pri kazini sem videl, da so šipe že razbite. Pri kazini, ko sem se obrnil nazaj, sem videl še silhueto kordona in Ribnikarja, ki je moral še govoriti. Precej časa sem stal pred kazino in videl, ko so kamni leteli. Mislim, da so razbili šipe tisti ljudje, ki so stali v Zvezdi. Nadsvetnik Hauffen: Ali niste videli, da so ljudje prihajali iz Šelenburgove ulice? Dr. Zarnik: Da. Prihajali so pa posebej iz Zvezde. Dr. Neuberger: Kamni so padali tudi pozneje po Ribnikarjevem govoru? Dr. Zarnik: Takrat, ko je moral biti prodrt kordon, so bile že šipe pobite. Ljudje so pa imeli velikansko veselje s palicami razbijati po že razbitem steklu, kar je strašno rožljalo. Dr. Neuberger: To kar Vi pravite, je naravnost neverjetno.

Nato se prebere ovadba, ki jo je vložil deželni odbor proti Ribnikarju na podlagi uradnih aktov z magistrata in izpovedb Dolinarja, Kurenta, Sitarja, Hudalesa in Reisnerja.

Prebere se tudi dopis nekega opazovalca, ki je videl in čul Ribnikarja govoriti v Šelenburgovi ulici. Dopis je pisan s pisalnim strojem.

Kaznovan je bil Ribnikar dvakrat in sicer je bil obsojen 29. maja 1911. na 40 K globe in 16. novembra 1910. na 30 kron globe, obakrat zaradi razžaljenja časti.

Iz govora državnega pravdnika dr. Neubergerja.

Državni pravdnik dr. Neuberger izvaja med drugim: Če je morebiti zagovornišvo po izpovedi zadnjih prič napravilo na koga vtis, da je obdolženec nedolžen, moram naglašati, da je to samo navidezno. Obtoženec je moral ostati deset dni dalj v zaporu, da so se zbirale prič. Navidezno se je s temi pričami izpodbila obtožnica, v resnici se je pa le potrdila. Pri vseh teh zadnjih pričah nisem postal nervozen, kar je razprava pokazala. **Ogorčen sem pa postal, ker je priča dr. Zarnik trdil stvari, ki so nemogoče. Proti dr. Zarniku bom uvedel polizvedbe v smislu § 199 a kaz. zakona.** Saj imamo še priče, ki so stvar vse drugače opisovale, kakor jo je opisoval g. dr. Zarnik. Saj so bili tudi nekateri ljudje v kazini, ki morejo tudi povedati, kako so se stvari vršile in na te priče je dr. Zarnik pozabil. Ta priča je nastopila tudi v zadevi inženirja Prelovška tako, da se mi je čudno zdelo. Pokazila državnemu pravdniku ta priča ni ničesar. Dalje se je spravilo zagovornišvo na pričo Pusta, češ, da je gluhi in da ni sposoben, da občuje s človeško družbo. Pustu so se predbacivala protislovja, ki ne obstojajo. Gospod Ribnikar ni bil tako ponižen, kakor se danes tu dela. Več prič smo čuli, ki so pripovedovale, da je gospoda komisarja Jančigaja nahrušil. Človek, ki miri, se ne obnaša tako. Zagovornišvo je dokazovalo, da je že pred Ribnikarjem pokašlo. Tem hujše za Ribnikarjevo hujskanje. Priča Jančigaj je povedal, da ko je grozil Ribnikarju z aretacijo, je bil pritisk na zapah tako hud, da so se stražniki kar premetavali. Radi Ažmanovega nagovarjanja je bilo tudi tako strašno razburjenje, a priča Pavlinec je nam sam rekel: »da sta radi njega lahko to govorila«. Danes nam je povedal stražnik Hudales, da je slišal: »da bomo prišli vsi v disciplinarno preiskavo. Če bi se res vpeljala taka preiskava, bi mi položili takoj roko pravica na tistega, ki bi si drznil to storiti. Pust je leta 1908 drugače izpovedal in zato naj bi ne bila verjetna njegova izpoved. Čitali in čuli smo, kako mogočne zaščitnike je imel Ribnikar. Saj je celo prvotna ovadba proti njemu izginila. Upravičeno je sodil policijski svetnik Lauter, da so ga imeli za norca. Resnično je izginila prvotna ovadba proti Ribnikarju, pa prišla k sodnji čisto druga ovadba, kakor je bila spisana na magistratu. Priča Pust leta 1908 ni resnice govoril. Imel je ženo in več otrok. In vprašam: Ali se mu je bilo treba izpostavljati zdaj nevarnosti § 199 k. z.? Moža je vest pekla. Med poslušalci se dr. Tavčarjev sin smeja. Dr. Neuberger: Tam zadaj se gospodje smejejo, zlasti mladega gospoda Tavčarja bi prosil, da se dostojno obnaša. Predsednik zahteva, da naj se občinstvo dostojno obnaša, ker gre za resne stvari. Pustovo pričevanje pa potrjuje tudi druge prič. Zagovornik se nato peča še s takozvanimi razbremenilnimi pričami. O dr. Trillerju meni dr. Neuberger, da je bilo čudno tisto pomirjevanje v Mestnem domu, kjer se je napovedoval najkrutejši in najbrezobzirnejši gospodarski boj proti tisti peščici Nemcev, ki stanujejo v Ljubljani. Take logike ne razumem. Klasična priča, ki ji ne more nihče oporekati verodostojnosti, je tisti priprosti kmet, ki je povedal, da je klical Ribnikar Slovence na korajžo. Ribnikar naj bi bil miren, ki se je posluževal proti našemu presvetlemu cesarju najhujše psovke, ki je mogla!

O priči dr. Zerjavu bi lahko celo uro govoril. Saj je zagovornišvo znano, kako da je gospodaril v Zvezi slovenskih zadrug. Dr. Tavčar je bil prisiljen izjaviti, da to, kar je storil dr. Zerjav, je naravnost zločin. Spravil je združnike ob pol milijona kron. Prepovedalo se mu je jemati kredit, človek, ki je na shodih vedno hujskal, mislim, da taki priči se ne more verjeti in tudi nima pravice, da mu kaj verjamemo! Paradna priča 74letni Drenik, nam je z vso zgornostjo pripovedoval besede, ki jih ni nihče drugi slišal. Profesor Reisner pravi, da je tisti večer slučajno prišel iz Novega mesta v Ljubljano. A ta priča je bila previdna.

Poleg Pusta je napravil name najboljši vtis filozof Wisiak, ki je povedal, da je Ribnikar rekel: »Prevelik krik je, jaz bi rad, da bi ljudi pomirili«. Ribnikar je hotel reči, da bi rad imel mir, da bi govoril. Dr. Zupan je mlad mož, navdušen Ribnikarjev prijatelj, o katerem ne morem reči, da laže... dr. Zupanc, ki je v dvorani, zakliče: »Gospod doktor! Pomirite se. Svoje časti si ne pustim krasti«.

Predsednik: Prosim, da ste tihi. Dr. Neuberger: Ta gospod tudi ni mogel vsega videti. Ne pustim se na tak način od kake priče nahrušiti. Končno predlaga, naj se Ribnikar obsodi v smislu obtožnice.

Po petminutnem odmoru govori

zagovornik dr. Novak,

ki pravi, da je Ribnikar res kritični dan govoril v Šelenburgovi ulici. Toda znano je, da je Richelieu rekel: Daj mi šest vrst kateregakoli spisa in obsodim te na vešala. Ravno to pa se je zgodilo z Ribnikarjevim govorom. Ribnikar je temperamenten, toda navdušenja za narodno stvar mu nihče zameriti ne more. Dr. Trillerju ne morete odrekati verodostojnosti, če ne bi jo morali polovici Ljubljane, ki pozna Ribnikarja. Pri pripravljalnem sestanku za shod se je sklenilo, naj se pač izvrši manifestacija, ki naj bi imponirala po svoji lepoti, toda izrečno se je povdarjalo, naj se pazi na red. Izgredi se niso vršili po krivdi posameznikov, ampak po krivdi mas. Povedalo se je, da je bil Ribnikar tisti mož, ki se je vedno držal discipline in ki se je zavedal dolžnosti, paziti na red. Viri, ki so pripeljali deželni odbor do ovadbe, so motni. Da so bile priče pod vtisom onega javnega glasu, ki se je namenoma razširjal v javnost, je gotovo. Jasno je, da časopisje inficira javnost in ni izključena sugestija. Priča Pust je ravno tako dostopen vplivom leta 1912. kot leta 1908. Nekatere priče, kot Ažman, so izjavile, da kordon ne bi bil prodrt, ako bi policija ne dobila povelja, naj se prične pomikati naprej. Vsed tega je bila pač moč kordona zelo oslabašena. Povdarjam, da je državni pravdnik opravičen, povdarjati samo obtežilne okoliščine, mislim pa, da bi se ravno tako moral ozirati na razbremenilne okoliščine. Posebno velika važnost se polaga na Ribnikarjeve besede: kordon, policija, prodreti, naprej, kar skozi. Ribnikar vendar ne taji, da ni izpregovoril teh besed. Pomisliti se pa mora, da so te besede iz govora iztrgane in da se na smisel celega govora nikdo ne spominja. Čudim se, da se je pri animoznosti, s katero se je delovalo proti Ribnikarju, našlo tako malo prič, ki so baje slišale, da je Ribnikar hujskal. Kar se tiče dr. Zupanca, dvomim, da bi se odvetniški kandidat ne zavedal dejstva, da je njegova prva dolžnost, govoriti resnico. Dr. Zerjav je res v preiskavi, toda zaradi meščanskega delikta, zaradi gospodarskih napak, kar gotovo ne more izpodbijati njegove verodostojnosti. Ravno tako si bi dr. Zarnik, visoko naobražen človek, ki se je povsod že na tako odlično mesto, gotovo dobro premislil, predno bi spravil sebe in svojo družino pod nož kazenskega zakona. (Dr. Zarnik: »Ne, tega pa ne.) Sicer se pa njegova izpoved popolnoma vjema z izpovedjo dr. Zupanca in priče Drenika. Obžalujem, da je sodišče odklonilo moj predlog, da se o tej stvari zasliši tudi dr. Hacin. Ker je dr. Neuberger že naprej povdarjal, da se bom izgovarjal, da so Pust, Dolinar in Voje, ki so izpovedali neugodno za Ribnikarja, klerikalci, odgovorjam, da so res klerikalci, res pa je tudi, da je Ribnikar neizprosno sovražnik klerikalizma. Ribnikar bi moral biti naravnost blazen človek, ako bi hotel na predbacivan način staviti svojo eksistenco na tehtnico. (Ribnikar se zopet prične jokati.) Mož, ki si je s stradanjem priboril svojo današnjo eksistenco, ne more storiti kaj takega, kar bi uničilo vse njegovo življenje. Ne pripisujte mu, da bi storil hudodelstvo ter se izpostavljati nevarnosti, da bi prišel v ječo. Pričakujem, da ga visoki sodni dvor oprostijo.

Ko je nato državni pravdnik kratko odgovoril, se razprava zaključila. Po kratkem posvetovanju naznani predsednik, da se proglasi razsodba jutri ob tričetrt na 9.

Dr. Neuberger: Ribnikar naj se zdaj izpusti iz zapora, ker nimam nobenega interesa več, da bi bil interniran.

Dr. Novak se pridruži dr. Neubergerju.

Predsednik: No, pa pojdite domov, a bodite mirni.

Ribnikar: Bom.

Razsodba.

Senat je danes dopoldne ob 10. uri 26 minut proglasil oprostilno razsodbo. Predsednik Vedernjak podpre

oprostitev s sledečimi razlogi: Glavni priči Pust se ne dá vera, ker je enkrat neresnično govoril; kar je pa Ažman Pustu govoril, da naj Ribnikarja vun reže, bi bil moral slišati tudi stražnik Paulinc, ker Pust slabo sliši. Na Pustovo izpoved se torej ni moglo sodišče ozirati. Govora Ribnikarja v Šelenburgovi ulici ni nihče celega slišal, vendar so pa mirne, izkušene priče Drenik, Bukovnik, Remic, Mohar, Feldstein, dr. Jenko, oba Dimnika in profesor Reisner dobili iz nekaterih ujetih besedi govora vtis, da je ljudi miril. To podkrepljuje tudi dr. Zerjavovo izpoved o vsebini Ribnikarjevega govora. — Ko je predsednik končal z navajanjem oprostilnih razlogov, pristopi Ribnikar k njemu: »Gospod predsednik, zahvaljujem se Vam za trud.« — Predsednik: »Dà, dà, trud smo imeli, a glejte, da ga nam drugi zopet ne napravite!« Ribnikar je nato odšel s svojimi prijatelji na cesto, kjer ga je sprejela gruča ljudi in spremila nekoliko po Dunajski cesti proti domu.

Jeseniske novice.

j Obesil se je na Jesenicah železniški delavec Janez Damar, star 48 let. Našli so ga v četrtek ob poti v rebri nad Ratenčanovo hišo. Bržkone je že par dni visel. Živel je v koruznem zakonu. S svojo »polovico« se je menda nekaj spril, nakar se je obesil na majhno vrvico, da je visel komaj za dva prsta od tal, pa je bilo dovolj. Doma je bil z Brezovice pri Kamniku. Danes v soboto so ga na Jesenicah necerkveno pokopali.

j Zlikovec je napadel neko natakario v tunelu pod železniško progo na Jesenicah, ji ugrabil 20 K, potem pa jo hotel zadaviti ali kali, kar pa se mu ni posrečilo. To so sadovi svobodomiselnosti brezverske vzgoje in življenja!

j Izleti. Sokoli in Pongratzevo izobraževalno društvo »Sava« so imeli pretekletne dneve dva izleta; enega v Zirovnico, kjer so zvesto poslušali pridigo znanega suspendiranega župnika Berceta, enega pa v Mojstrano na shod Ciril-Metodove družbe, kjer so doživeli popoln fiasko. Še »Narod« se jezi nad polomom. Pevovodja pa tudi ni kaj zadovoljen.

ČEŠKO-NEMŠKA SPRAVNA POGAJANJA.

Češko-nemška sprava pogajanja zelo napredujejo. Baje jih bo že 13. julija mogoče končati. Nato se precej skliče češki deželni zbor, ki bo rešil jezikovni zakon, sklenil novi volilni red, oziroma pomnožil deželno-odborniška mesta, reformiral deželni red, izboljšal učiteljske plače in sklenil davek na pivo. Nato se bo baje avgusta meseca sklical parlament na kratko zasedanje, da reši tista jezikovna vprašanja, ki spadajo v njegovo kompetenco.

NOVO MINISTRSTVO DEMENTIRANO.

Od kompetentne strani se dementira poročilo »Bohemije«, da bo knez Thun, ako se češko-nemška pogajanja ugodno končajo, jeseni postal ministerski predsednik in stopil na čelo parlamentarnemu kabinetu.

BOSANSKI SABOR.

Na podlagi cesarskega odloka od 4. julija t. l. se je bosanskohercegovski sabor odgodil.

NOVI VOJAŠKI IZDATKI.

»Frankfurter Zeitung« poroča z Dunaja, da kljub dementiju vzdržuje vest, da hoče vojaška uprava jeseni zopet zahtevati 275 milijonov kron izdatkov za armado, in ne samo 250, kakor se je prvotno pisalo. Baš to da je vzrok, da se vlada tako trudi, da bi se dosegel sporazum med Čehi in Nemci, osnovala trdna vladna večina in parlamentarni kabinet.

SANKCIONIRANI ZAKONI.

Dunaj, 6. julija. Cesar je včeraj sankcioniral proračunski provizorij in bo sankcija proglašena danes, dočim pa bo sankcioniral brambne zakone šele prihodnje dni, nakar se razglase. — Splošni nabori se bodo vršili v Avstriji dne 28. julija.

ZADEVA PRINCA EVGENA.

»Neue Freie Presse« poroča, da bo na mesto odstopivšega armadnega nadzornika za Tirolsko in Predarlško, princa Evgena, imenovan bivši šef generalnega štaba Conrad pl. Hötzen-dorf.

BRAMBNE PREDLOGE SANKCIONIRANE.

Cesar je 5. t. m. brambne predloge sankcioniral, vsled česar so stopile z včerajšnjim dnem v zakonito veljavo.

LETOŠNJI NABORI.

Letošnji nabori se bodo tako v naši kakor v ogrski državni polovici začeli 12. avgusta.

SESTANEK MED NEMŠKIM CESARJEM IN RUSKIM CARJEM.

V Baltischportu se vrše običajni obiski, sprejemi in parade. Govori se, da se namerava sestanek za en dan podaljšati, kar pa se oficijelno še ne potrjuje. Na vsak način pa je sestanek med Viljemom in Nikolajem velike važnosti. »Vossische Zeitung« piše, da bo ta sestanek na mednarodni politični položaj zelo globoko vplival.

ITALIJANSKE FINANCE.

Računski zaključek laške finančne uprave izkazuje 65 milijonov lir prebitka, 59 milijonov lir več kot v dobi 1910-1911. Prebitki iz prejšnjih let znašajo 57 milijonov, ki se bodo z letošnjim prebitkom združili in služili kot vojni fond v znesku 122 milijonov lir.

DESETURNI DELAVNIK.

Francoska zbornica je 4. t. m. sprejela s 495 glasovi proti 56 postav, po kateri se določi delovni čas za trgovinske in obrtne uslužbence na deset ur.

VOJAŠKI UPOR V TURČIJI.

»Neue Freie Presse« poroča iz Carigrada, da se je vojaški upor razširil po celi Turčiji in se ne omejuje samo na Monastir in Albanijo. Na vsak način bo treba odstraniti tiste osebe, ki jih vojaški zaročniki ne marajo. V teh dneh se bodo baje na Turškem odigrali zelo važni dogodki, a zatrjuje se, da se bo kriza hitro rešila.

RITUALNI UMOR?

V nekem mestecu blizu Lodza je izginilo neko krščansko dekle, ki je bilo pri neki judovski rodbini v službi. Množica, ki je bila mnenja, da gre za ritualni umor, je napadla Jude, jih več ranila in par hiš demolirala. Policija je napravila naposled red.

Dnevne novice.

+ Škodljivci kranjske dežele. Na severu se bodo gradili kanali, od katerih bodo imeli dobiček Poljaki in Čehi. Pravijo, da bo vrgla vlada med Čehi in Poljake blizu ene milijarde kron, katere bomo morali seveda tudi mi plačevati s svojimi davki, dasiravno ne bomo imeli čisto nič od vseh teh kanalov. Poljaki in Čehi so si hoteli te milijone kar pod roko razdeliti. Zastopniki naših dežel pa ne puste kar tako eno milijardo kron naprtiti na naše hrbte in so zato zahtevali, da se da našim deželam primerna odškodnina. Ker so pa videli, da imajo Poljaki in Čehi solze v očeh in ogenj v prsih le samo pri raznih praznih banketih in manifestacijah, kadar se pa gre za dejansko in gospodarsko pomoč, da Jugoslovanom hrbet obračajo, zato so se dr. Šusteršič, dr. Korošec in Gostinčar z vso silo uprli taki slovanski kramarski lju-bezni in v vodnogospodarskem odseku te slovanske »brate« prisilili, da tudi nas upoštevajo. Mislili smo, da mi na celem jugu tako prismojenega človeka, ki bi imel nastop naših poslancev v tem oziru kaj oporekati. Saj se gre vendar za veliko milijonov, katerih potrebujejo naše južne dežele kakor suha zemlja dežja. In vendar se je dobil tako neumen in bebast list, ki mu nastop naših poslancev ni všeč in bi rajše videl, da bi postopali severni poslanci z našimi deželami kakor svinja z mehkom. »Slovanski Narod« piše včeraj, da je bilo zavzemanje zastopnikov S. L. S. za naše dežele »smešna predrznost, intrige klerikalne stranke, vandalistično početje, zavestno pretiravanje.« da bi jih moral pravzaprav »državni pravdnik zato prijeti«. Liberalci ne torej da sami prsta ne ganejo za kako povzdigo naših dežel, ampak so še tako nesramni, da trud in pot naših poslancev za odškodovanje juga za severne kanale za »predrznost« proglašajo. Te besede si bomo dobro zapomnili in jih na shodih tudi liberalnim kmetom primerno pojasnili.

+ Evharistični kongres. Rok za priglaševanje h kongresu — 15. julij — bo v kratkem potekel. Pripravljalni odbor prosi vse nabiralce, da po 15. juliju nemudoma določijo nabiralne pole; če je pa nabiranje že sklenjeno, pa takoj. Na Dunaju so najprvo določili 30. julij kot termin, do katerega morajo biti vsi priglašeni; zdaj pa čitamo po nemških listih, da želijo, naj bi bile vse prijave na Dunaju že 15. julija. Iz tega vzroka prosimo, da se nam vsaj takoj po 15. juliju določijo pole, da potem čimprej mogoče odpošljemo skupno število na Dunaj. Nekaj nabiralnih pol je že došlo. — Gg. nabiralci, prosimo, naj pazijo na sledeče: 1. vsak priglašenec, kdor se hoče voziti za znižano vozino, mora dodati še 35 vinarjev za kolek, ki ga zahteva država pri znižani voznini. Teh 35 vinarjev moramo dunajskemu odboru — tako nam šele sedaj pišejo — naprej posla-

ti, preden nam dopošljejo pristopnice. 2. Ponavljamo še enkrat: Kateri se bodo vozili s posebnim vlakom, plačajo pri nas pristopnino in voznino; kdor se bo pa sam vozil, pa samo pristopnino (35 vinarjev na oboji). 3. Prav je, če se že sedaj pove in na nabiralno položi, kdo misli iti tudi v Marijino Celje.

— **Nova stranka?** Svobodomiselni elementi na Slovenskem se že leta in leta trudijo, da bi kakšno stranko skupaj zbili. Dozdaj jim je še vsaka stvar šla iz lima, v najnovejšem času pa so se vrgli na mladino. Overturo je zapel »Dan«, ki ga vzdržuje slovensko liberalno učiteljsko združenje. Objavil je 18. junija t. l. članek, v katerem navdušuje mladino, naj se organizira proti militarizmu, to je, po domače povedano, proti obstoječi državi, proti kapitalizmu in proti klerikalizmu, češ, da je vera škodljiva, ker uči izvirni greh in življenje po smrti. Tako hoče kompanija okrog »Dana« slovensko mladino izpriditi, da bi se vrgla po Luccheniju in Ferreru. Ta agitacija pa se ne vrši samo na papirju, ampak obstoja neka organizacija. Leta 1908. se je v Ljubljani osnovala »Narodno-delavska organizacija«, ki jo je pa leta 1910. vlada razpustila. Nato se je leta 1911. osnovalo takozvano »Bratstvo«, ki se je začelo posebno gibati, ko se je vrnil iz Češkega adjunkt banke »Slavijec«, Franc Radešček. 26. septembra priredi to društvo izlet v Prago. Za narodne socialce so celo Čehi plačali društveno stanovanje v Ljubljani, poslali so tudi nekaj denarja za list »Narodni Socialist«, ki je pa kljub temu umrl na sušici. Zanimivo je, da se je osnovala tudi že »Narodna socialna zveza«, ki je 11. junija t. l. vložila pri ministrstvu za notranje zadeve svoja pravila in s katero se hoče združiti tudi jugoslovanska železničarska organizacija, tudi uradniška. Duh te organizacije je narodno-socialen v češkem zmislu, to se pravi svobodomiseln in proti obstoječemu družabnemu redu. Nedavno so »narodni socialci« sklicali zakoten shod delavstva v »Narodni Dom«. Prišlo je le kakih 15 oseb, a še te je policija zapodila domov, ker shod ni bil pravilno naznanjen. Dosedanji načelnik »Bratstva«, Juvan, je odstopil in prepustil delo Radeščekovim prijateljem, ki so na nekem drugem shodu nastopali tako samostojno, da je zastopnik jugoslovanskih železničarjev, asistent drž. železnice Repovš zapustil zborovanje. — Načelstvo »Bratstva« obstoja iz sledečih ljudi: Vit. Ferd. Jelenc, Anton Pesek, izdajatelj »Ilustrovanega tednika«, Cuzma, Kotnik, Rus, Trampuš, Fiala, Wimer in neka Gorupova. Ti ljudje pa hočejo tudi osnovati politično stranko v tesni zvezi s češko. — To poročamo avtentično v svrhu informacije, da bi se kdo ne vsedel na ta »narodno-socialni lim« in ne vrgel po nepotrebnem par kronic v »narodno-socialni« žakelj. Saj resni ti ljudje niso.

— **Slavnostne številke »Domoljubove«** je še na razpolago za tiste, ki jo hočejo porabiti za nabiranje novih naročnikov. Vsak naj po dopisnici naznači, koliko izvodov želi imeti in se mu takoj dopošljejo.

— **Vso našo inteligenco**, po mestih in na deželi, opozarjamo še enkrat, da je ves mesec julij namenjen agitaciji za »Domoljuba« in da ravno naši izobraženi somišljeniki največ lahko storijo za razširjenje tega ljudskega glasila. Zlasti ob nedeljah naj sleherni porabi vsako priliko, ki se mu nudi, da pridobi tega in onega novega naročnika. Saj s številom »Domoljubovih« naročnikov zraste obenem moč in pomen S. L. S.

— **Elektrifikacijo alpskih vodnih sil** označuj eznavni vitez pl. Pantz v nekem članku v »Grazer Volksblattu« kot narodno-gospodarsko najvažnejšo nalogo alpskih dežel. — Naša Kranjska je po zaslugi vodivnih mož S. L. S. s tem delom že prišla.

— **Vodni kataster.** Hidrografična centralna pisarna ministrstva za javna dela, ki izdeluje avstrijski vodni kataster, je sedaj že izdelala tri zvezke katastra (list 1—100). Od kranjskega poročja je do sedaj obdelana Podkorenska in Bohinjska Sava, Mojstranska Bistrica, Radovljna, Lipnica, Tržiška Bistrica in Završnica, druge pa še slede. S tem je storjen važen korak naprej v gospodarskem oziru, ker je izrabljene vodnih sil v obrtne namene izdatno olajšano. Vse izdane katastralne mape ima na vpogled tudi tukajšnji zavod za pospeševanje obrti, kjer dobe obrtniki tudi druga pojasnila glede izrabljenja vodnih sil v obrtne namene brezplačno, ustmeno in pismeno.

— **Podružnica »Slomškove zveze«** je imela v četrtek, 4. julija, zborovanje v Idriji. Prišlo je lepo število zboroval-

cev. C. kr. učitelj A. Sabec je predaval o nujnem predmetu, kako navajati otroke, da bodo vžljubili prirodo. Ker se več članov podružnice udeležijo tudi evharističnega shoda in pedagoškega tečaja pred shodom, je bil tudi o tem razgovor.

— **»Hrvatska tiskovna zadruga«** je naslov novemu katoliškemu tiskovnemu društvu, ki se je te dni ustanovilo v Spljetu. Društvo kupi Leonovo tiskarno in knjigarno za 55.000 K pod pogojem, da dosedanji lastnik sodeluje pri društvu kot član z 10.000 kronami. Zadruga prevzame podjetje najkasneje 1. avgusta letos. Za predsednika upravnega odbora je bil izvoljen msgr. Bulić.

— **Kako so svetovni liberalni listi informirani.** Liberalci, naj bodo že slovenski ali nemški, niso zdravi, če ne lažejo. Če se sami ne morejo lagati, jih pa že kak dober človek nafari. Najprej je »Slov. Narod« prinesel notico, da bo dr. Krek postal mariborski škof, dr. Korošec da pride na eno ljubljanskih župnij in da bo dr. Hohnjec postal politični voditelj štajerskih Slovencev. To notico so seveda prinesli liberalni nemški časniki in »Marburger-Zeit« je že prinesel uveden članek, v katerem »protestira« proti imenovanju dr. Kreka za mariborskega škofa. Seveda si tudi »Neue Freie Presse« ni dala vzeti te časti, da bi ne poročala o tem »važnem« dogodku in pretekli terek je prinesla pod naslovom: »Abgeordneter Dr. Ignaz Krek Bischofsadjutor der Lavanter Diözese« sledečo liberalno raco: »Iz Ljubljane poročajo, da se bo izvršila v lavantiski in ljubljanski škofiji cela vrsta osebnih sprememb. Dr. Krek bo imenovan za pomožnega škofa in za bodočega naslednika knezoškofa Napotnika v Mariboru. Istočasno poročajo, da pride dr. Korošec iz Maribora v Ljubljano na neko mestno faro in da postane vodja klerikalne slovenske stranke na štajerskem mariborski župnik in profesor dr. Koniec. Ta osebni prevrat je jako važna politična akcija za utrditev klerikalne slovenske stranke. Kakor je znano, sta dr. Krek in dr. Korošec najostrejša voditelja te stranke in imenovanje dr. Kreka za škofa pomenja odločno demonstracijo na korist Šusteršičeve struje.« Potem priobčuje »Presse« cel življenjepis dr. Kreka, o katerem pravi, da ga je »pruska vlada iz Nemčije spodila, ker ni trpela, da bi dr. Krek slovenskim delavcem v slovenskem jeziku mašo bral.« Ta slučaj prav imenitno spričuje, kako liberalci svoje bralce vlečejo.

— **Sokolji v Pragi.** Časopisi poročajo, da sokolske slavnosti v Pragi niso imele protiverskega značaja. Le slovenski liberalni časopisi, kakor »Soča«, »Slovenski Narod« itd., bi radi izrabili te slavnosti za okrepitev propale liberalne stranke. Nesramno je vabila »Soča« mladeniče v Prago. Pisala je v 71. številki z dne 21. junija tako-le: »Vabim nas Praga, vabi nas Dunaj (na evharistični shod). Kam naj namerimo korak! V Pragi spominj večnega boja s sovražniki Slovanstva, v Pragi središče kulture in napredka, tam moč in bogastvo v slovenskih rokah! Tam silna ideja naprednega svobodnega slovanstva... Tam geslo bratstva, enakosti, svobode in združenega slovanstva! Na Dunaj kliče reakcija, umirajoča generacija, ki sanja še vedno srednji vek, v svojem jedru umirajoča, v svojem delovanju pogrebna Slovanstvu. V Pragi čete slovenskih Sokolov s svojimi mladimi, svežimi močmi... na Dunaju stara, onemogla, smrti posvečena generacija s svojimi nazorii!« — Tako je pisala »Soča« Andreja Gabrščka, nekdanjega slavnega komandanta »Trgovsko-obrtnice zadruge«, »Ljudske posojilnice« itd. Ko bi šli v Prago sami taki, kakor je Andrej Gabršček in tista propala liberalna klika okoli »Soče«, bi bila v Pragi res zbrana »moč in bogastvo v slovenskih rokah! To bi bila res silna idela naprednega svobodnega slovanstva in pa bratstva in enakosti! Bog nas varuj takega napredka in bratstva! Vprašamo pa, ali ni tako pisarenje res nesramno? Gospodje okoli »Soče«, ali ste se res toliko spozabili, da vam ni več svet niti najsvetejši zakrament? Komu hočete natvezeti, da je krščanstvo umirajoče in onemoglo? Krščanstvo je življenje za narode, dočim sta liberalizem in brezverstvo smrt, kakor dokazuje izkušnja. »Soča« je tudi ob tej priliki dokazala, da je med vsemi slovenskimi časopisi najbolj surova in divja.

— **Pozor!** Iz različnih krajev na Gorenjskem prihajajo poročila o vesteh, ki zelo razburjajo ljudstvo, zlasti one, ki so zavarovani pri »Vzajemni Zavarovalnici v Ljubljani«. Požigalec da je neki pisal na Primskovo, da bo celo vas zažgal. Ko je zadnjič gorela na Primskovem, si ni upala iti na pomoč

požarna bramba iz Nakla, ker so se bali doma nesreče. V Naklem in v okolici Kranja so ljudje tako preplašeni, da so sneli tablice »Vzajemne zavarovalnice« s svojih hiš. — Stvar je sedaj popolnoma resna in ji je treba priti v okom. To beganje ljudi je navadno lopovstvo od strani agentov kakšne tuje zavarovalnice. Pozivljamo politično oblast, da zadevo preišče in eruiira razširjevalce teh in sličnih vesti. Vsak pa, ki ve kaj povedati o osehah, katere te vesti namenoma širijo, naj blagovoli to naznaniti oblastem; to zahteva javni mir. Ljudstvo pa naj se ne pusti begati vsled teh vesti, ki nimajo drugega namena, kot odvajati ljudi od »Vzajemne Zavarovalnice«, katere napredovanje gre tujim zavarovalnicam za nohte.

— **Poštna vest.** Jurij Ribar, c. kr. poštni asistent v Pulju, je premeščen k c. kr. poštnemu uradu Trst 3. — Poštni aspirant Karol Jerič je imenovan za poštne oficijanta v Pulju. — Mesto poštnega ekspedienta v Gradcu je dobil umirovljeni žandarmerijski vodja Frančišek Toplak, enako mesto pri Sv. Ani na Gorenjskem je dobil Marko Reisenhofer, v Čepovanu pa Leopold Kofol. — Premješeni so poštni oficijantje: Frančišek Košiček iz Celovca v Trst, Leopold Verstovšek iz Trsta v Celovec ter Viktor Zagorsky iz Opatije v Bovec. Poštna oficijantinja Ana Novak iz Domžal v Kamnik ter Cecilija Bisjak iz Krškega v Domžale. — Poštno službo so odpovedali: Poštni oficijant Friderik Zobec, poštna aspirantinja Terezija Lesar ter poštna ekspedientinja Marija Smerdu. — Umirovljeni sta: Poštarica Josipina Skok v Domžalah ter poštna oficijantinja Marija Darovec v Ajdovščini. Razpisan je poštni urad Foljano na Goriškem.

— **Knezoškofijska privarna gimnazija v zavodu sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano** je danes zaključila šolsko leto. Izvestje obsega spis dr. Ant. Breznika »Izreka v poeziji« in šolska poročila. Na gimnaziji je poučevalo 14 učnih moči. Koncem šolskega leta je bilo na gimnaziji 290 dijakov, Slovencev 289 in 1 Hrvat. Odlično sposobnih je 80, sposobnih 181, vobčesposobnih 7, nesposobnih 18, ponavljavni izpit se je dovolil 3, brez razredbe pa je 1. Za prihodnje šolsko leto se bodo učenci vpisovali dne 17. septembra.

— **Jutri v nedeljo na Vič-Glince I** Z Viča-Glince nam pišejo: Vsako leto se tu lepše slavi predvečer godu slovenskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda. Sinoči je izobraževalno društvo napravilo lepo bakljado iz društvenega doma pred župno cerkev. Društvena godba je lepo svirala razne komade, mešani društveni pevski zbor pa zapel pesem v čast slovenskima apostoloma. Živahni raketi in pokanje topiča s ponosnega zvonika so širom naznanjali, da tudi mi vemo ceniti sv. Cirila in Metoda. Še lepše ju bomo počastili prihodnjo nedeljo, ko bomo proslavili obenem tudi spomin petdesetletnice smrti apostola Slovencev, nepozabnega škofa A. M. Slomška. Soditi po raznih pripravah za to slavlje, bo nedelja res v vsakem oziru dan veselja, bodisi v cerkvi, bodisi v lepo ozaljšanem gozdiču na ljudski veselici, ki ne bo le za razvedrilo, ampak tudi v poduk in bodrilo. Trije gospodje govorniki so obljubili, da bodo pojasnili pomen slavlja, in sicer gg. deželni odbornik dr. Pegan, deželni poslanec in nadučitelj Ravnikar in p. Teodor. Za veselo razvedrilo bosta skrbeli društvena godba, ki se vedno lepše razvija, in društveni pevski zbor, ki bo prepeval zlasti mile, v srce segajoče popevke Slomškove. Ako nam bo nebo milo, bo res na veseličnem prostoru nekaj veselega in razvedrilnega. Torej vas nekako s Slomškom povabimo: Le pridite na veselico k nam — Bomo prav dobre volje tam!

— **Umrl je** v Metliki bivši župan g. Fran Guštin star.

— **Umrl je** danes jutraj v 28. letu svoje starosti gosp. Janko Lavrič. Pogreb se vrši v nedeljo ob pol 5. uri popoldne iz mrtvašnice deželne bolnice na župno pokopališče na Vič, kjer se truplo rajnika položi ob pol 6. uri popoldne k večnemu počitku. Bodi mu zemljica lahka!

— **Salezijanski zavod na Radni.** Spored slovesnosti sv. Srca Jezusovega v nedeljo, 7. julija 1912: Predpoludne ob 7. uri sv. obhajilo izletnikov ljubljanskega oratorija, ob 10. slovesna peta sv. maša z govorom prof. bogoslovja dr. J. Janežiča. — Popoldne ob 3. procesija, govor, blagoslov z Navsvetejšim, ob pol 5. nastop telovadcev oratorija, ob 5. predstava v veliki dvorani zavoda: A. Modrin: a) Kako zna Jurček dvanajsterim dečkom o svojem potovanju lagati; b) kako jih vabi na morje — N. Gerlovič: Zadrege skopega

župana Martina Sleve, burka enodejanska. — Med točkami igrajo domače vijoline, na prostem pa godba gojencev salezijanskega zavoda na Rakovniku. Zvečer razsvetljava, poljske popevke, koncert godbe.

— **Krčmarica morilka.** V Ivankovu na Hrvaškem je krčmarica Hermina Wiener ustrelila vaščana Mata Andraševića. Nato se je sama prijavila na županstvu in izjavila, da je sama izvršila umor. Ker so pa na umorjenem našli mnogo ran, ki so mu bile zadane z različnim orožjem in razun tega šest ran od krogel, dasi ima revolver, s katerim je rekla, da je streljala, le pet nabojev, so zaprli tudi njenega sina Julija, ki je vseučiliški dijak, in pa domačega mesarskega pomočnika.

— **Umrl je** v samostanu Herzogenburg na Nižje Avstrijskem prošt Schmolck, bivši Nižje avstrijski deželni maršal. — Iz Zagreba poročajo, da je umrl veljak križevačkoga okraja veletržec Šandor Breyer.

— **Sestanek Kranjsko-primorskega gozdarskega društva.** Iz Radeč pri Zidanem mostu: Dne 29. junija je bil tukaj sestanek »Kranjsko-primorskega gozdarskega društva«. Iz obeh omenjenih kronovin se je udeležilo tega shoda veliko najodličnejših gospodov, ki so bili gostje viteza pl. Gutmansthal. Ta shod je počastil s svojo navzočnostjo tržaški namestnik princ Hohenlohe, dež. predsednik baron Schwarz, deželni glavar dr. Šusteršič in drugi visoki gostje, katerih je bilo okoli 80. Ogladali so si skupno vzorno urejene gozdove g. viteza, o katerih so izrekli prav laskavo sodbo. Pri obedu, ki se je vršil v graščini g. viteza, je bilo tudi nekaj občinskih zastopnikov. Odličnim gostom v čast je razobesil ves trg zastave. Upamo, da bodo vsi udeleženci tega sestanka ohranili naš kraj v prijetnem spominu.

— **Žrtve Monte Carla.** V Monte Carlo se je ustrelil 26letni ulanski častnik Kornel Knobloch, doma iz Osjeka.

— **Osrednje društvo c. kr. poštarjev in poštних odpravnikov** na Dunaju, deželna skupina za Kranjsko in Primorsko ima dne 7. julija popoldne ob 2. uri izvanredno zborovanje radi zelo važnih stanovskih zadev. Pridite vsi ob določenem času v hotel »Ilirija«. K mnogobrojni udeležbi vabi vljudno odbor.

— **Tečaj za obrtno knjigovodstvo in korespondenco v Zagorju ob Savi** priredi »Zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem« v septembru, oziroma oktobru. Tečaj bo trajal pet tednov in se bo podučevalo po trikrat na teden v popoldanskih ali večernih urah. Udeležje se lahko obrtniki vseh rokodelskih strok. Prijave naj se vložijo na naslov »Zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem« v Ljubljani, Dunajska cesta št. 22, ali pa potem tamošnje zadruge. Pouk je brezplačen, ob prijavi pa se mora plačati položnine 5 K, iz katerih se pokrijejo učila, preostanek pa se vrne ob zaključku tečaja vsem, ki so se ga redno udeleževali, sicer pa zapade v korist zavodovi blagajni.

— **II državna gimnazija** v Ljubljani je zaključila danes šolsko leto. Izvestje obsega dr. Jos. Pipenbacherjev spis: Slovarček h Qu Horati Flacci carmina selecta (po Huemerjevi izdaji) in šolska poročila. Koncem šolskega leta je bilo na gimnaziji 397 dijakov, od teh je bilo Slovencev 385, Hrvatov 5, Čehov 6 in 1 Nemec. Odliko ima 33 dijakov, dober uspeh 247, v obče sposobnih 30, nesposobnih 66, ponavljalna skušnja se je dovolila 15, nerazredovanih je ostalo 6 dijakov.

— **Ogenj.** V četrtek je v Selskigori pri Mirnem pogorela hiša in hlev Janeza Bolteta. Mož je dopoldne zakuril v peči, potem pa šel še nekaj delat na njivo. Medtem so se najbrže ob strani drva užgala. Pogorelo je vse do tal.

— **Drugi avstrijski shod proti tuberkulozi**, ki se je vršil dne 29. junija Dunaju, stal je popolnoma pod vtisom predavanja dr. Rollierja — ja iz Leysina v Švici o zdravljenju kirurške tuberkuloze s solčnimi žarki. To zdravljenje, pri katerem vplivajo ultravijoletni trakovi solnčnega spektruma, je Rollier kot prvi poizkusil v velikem obsegu. Uspehi so naravnost čudoviti. Vse različne oblike kirurške tuberkuloze, kakor gnojenja kosti, vnetja sklepov, vnetja hrbtnice, se popolnoma ozdravijo in to brez vsakega operativnega posega. Prednost nove metode pa obstoji tudi v tem, da ostanejo vsi sklepi gibljivi, dočim so po kirurškem zdravljenju po navadi odrveneli. Tudi najtežja obolenja, na primer hrbtnice in kolena sklepa, po katerih so strogo prepovedane vse življenje ohromeli, se popolnoma ozdravijo. Uspehi so najbolj v višjih legah. Tako leži Leysin 150 m visoko. Vendar kažejo izkušnje drugih zdravnikov, da se dajo dobri

uspehi doseči tudi v srednjih legah in pa ob morju, kjer pridobe solnčni žarki potom refleksije na vplivu. Avstrija ima tako srečno lego, da bo dobiti posebno dosti točk, v katerih se bo dalo vpeljati to zdravljenje, ki pa zahteva posebno zdravilišča. Osrednji odbor za odvracanje tuberkuloze je že sklenil, da priredi tako zdravilišče za solnčno zdravljenje na Tirolskem. Brezdomno bodo pa tudi posamezne kronovine skrebele za to. Štajerska je že pričela in tudi »Pomožno društvo za bolne na pljučih na Kranjskem« se že bavi s tem vprašanjem.

Čez 2000 kron je danes prejela »Slovenska Straža« od posredovanja pri prodaji srečk na obroke ter se tem potom zahvaljuje vsem onim, ki so se pri nakupu srečk poslužili njenega posredovanja ter s tem pripomogli do tako izdatne podpore obmejnim Slovincem. Pri tej priliki prosimo vsakega, ki hoče kupiti srečke na obroke, da se istotako posluži posredovanja »Slovenske Straže«, kajti s svojim naročilom ne odpre le poti svoji lastni sreči, ki se mu v slučaju dobika nakloni, temveč pomaga tudi obmejnim Slovincem k boljši bodočnosti.

— Zahrbno izzivanje liberalcev na Vrhniki. Ko so se zadnje nedeljo vračali »Orli« s telovadišča na kolodvor, so liberalci poslali dva svoja junaka v temen drevored, ki vodi od hotela pri »Črnem orlu« proti kolodvoru. Kadar sta ta dva junaka, katerih namen je bil izzvati pretep, zagledala kako skupino »Orlov« ali posameznega »Orla«, je hitro eden stopil za drevo, drugi pa mimoidečo izzival s »čuki« in enakimi psovskami. Imel je obraz toliko s klobukom zadelan, da se ga ni moglo spoznati. Ta je imel nalog pretep izzvati, oni za drevesom pa priskočiti pretepaču na pomoč. Toliko v svarilo našim »Orlom«, da se ne bodo spozabili svojih rok mazati nad takim liberalnim izzivačem.

— Zopet žrtev alkohola. Včeraj popoldne je šel posestnik, po domače Levč z Tomačevega na Barje z šestletnim sinom seno kositi. Seboj je imel tudi žganje za prihodnji dan, katero je pa že zvečer popil. Ker je bil žejen, je šel k potoku vode pit. Zjutraj, ko je šla stara ženica mimo ter videla otroka samega sedeti ter mirno igrati, ga vpraša, če je morda sam, na kar pravi otrok, da je tudi ata in da spi. Otrok ji je šel kazat, kjer oče spi. Ženica je opazila, da je Levč na obrazu ležal v vodi mrtev.

Marijine kongregacije na Hrvaškem so s koncem leta 1911. dosegle prvo stotino. Vsega skupaj je 54 moških in 46 ženskih kongregacij s skupno 6070 člani. Največ kongregacij je v Sarajevu — 17, potem pride Zagreb s 16. Svetni duhovniki upravljajo 56, jezuitje 27, frančiškani 17 in trapisti 1 kongregacijo. Prva hrvaška Marijina kongregacija se je ustanovila v Travniku leta 1889.

Zdravniki v južnih slovanskih deželah. Bolgarska ima 591 zdravnikov ter pride 1 zdravnik na 628 prebivalcev in 163 km², Hrvaška ima 366 zdravnikov — 1 zdravnik na 6548 prebivalcev in 115 km²; Srbija ima 300 zdravnikov in pride na vsakih 966 prebivalcev in 161 km² po 1 zdravnik.

Pridelek bosenskih sliv letos ne bo dosegel niti lanskega, ki je bil tudi dokaj nepovoljen. Zarod je uničil aprilski mraz in preobilan dež. Danes se računa komaj na 400 vagonov suhih sliv za izvoz. Cene so zato že znatno poskočile.

Tourist-Office Deželne Zveze za tujski promet na Kranjskem v Ljubljani, Miklošičeva cesta 6, nasproti grand hotela »Union« nam poroča, da oddaja brezplačno interesentom ilustrirane reklamne prospekte in brošure za potovanja in turizmo. Posebno se opozarja na prospekte raznovrstnih morskih kopališč in pomorskih parobrodskih družb. Od dežel Tirolske, Solnograške, Štajerske, Koroške, Zgornje in Spodnje Avstrijske, Galicije, Češke, Moravske in Šlezije so na razpolago kratko in jedrnat sestavljeni kažipoti. Glavna mesta Dunaj, Praga, Budapešta, Krakov, Lvov, kakor tudi mnoga svetovnoznana kopališča imajo v Tourist-Office razstavljene prospekte v brezplačno oddajo. Deželna Zveza za tujski promet na Kranjskem ima na razpolago za p. t. občinstvo naslednje brošure: Alpska dežela Kranjska — Kranjska gora — Bohinj — kakor tudi prospekte Bleda — Radovljice — Kamnika — Toplice — Postojnske jame, zdraviliški zavodi Riklji in Vovk na Bledu.

V Ameriki ponesrečen Slovenec. V Superioru, Wyo., je 28. maja rojaka Matija Erjavca zasul v rudniku premog, da je bil kmalu mrtev. Ranjki je bil samski, v Ameriki je bival 23 mesecev. Doma je iz Roče pri Sv. Luciji pri Tolminu na Primorskem. Star je bil 46 let.

K smrti na vešalih je bil pred sodiščem v Požegi obsojen brodnik iz

Dol. Svilaja v Bosni. Jozo Marinović, ker je iz roparskega namena s sekuro ubil neko bolno staro.

— Aprovizacija Zagreba. Mestna občina zagrebska je leta 1911 prodala na drobno v lastni režiji: 521.292 kg govejega mesa (206.160 kg srbskega in 315.132 kg domačega) v vrednosti 379.192 K 12 h, 1372 komadov telet in 1011 komadov svinj v skupni vrednosti 87.344 K 72 h. V mestni mlekarji, ki se je ustanovila koncem leta, je bilo prodanega 370.000 l mleka za 98.189 K 45 h. Letos je mlekarja v petih mesecih prodala že 348.584 l mleka.

ŠPANSKI SAMOSTANI.

Madrid. Katoliško časopisje ostro piše proti predlogi, ki hoče »urediti« razmere samostanov. Predloga določa, da morajo biti samostani, ki imajo več kot tretjino inozemcev, takoj razpuščeni in da samostani ne smejo imeti nobene kakršnekoli posesti, ki bi presegala potrebščine. Tako hočejo samostane oropati pod pretvezo, da posesti presegajo potrebščine.

Gospodarstvo.

Avstrijske rente. Pretekli teden so avstrijske rente dosegle svojo dosedaj najnižjo stopnjo. Za vzrok navajajo strokovnjaki prodajo rent od strani zavarovalnic in hipotekarnih zavodov. Ti namreč odštejejo dovoljena posojila v rentah, katere mora potem posamezni prodati, ako hoče dobiti gotovino, ki jo rabi. Vendar se je opazilo v zadnjih dneh nekako izboljšanje, dasi niso kurzi še dosegli prejšnje zmerne višine.

Nova banka na Dunaju. Vitez Kressl in drugovi so dobili koncesijo za ustanovitev nove banke z delniško glavnico 200 milijonov kron. Nova banka se bo pečala na široki podlagi z zavarovanjem kreditov, bodisi posameznih, bodisi pavšalnih ter je edini zavod take vrste v Avstriji. Podjetje se imenuje »Kompass« in ima sedež na Dunaju.

Pridelek sliv v Srbiji letos ne bo obilen, ker je zelo škodil pomladni mraz. Računa se na srednjo letino — za izvoz bo kakih 2000 vagonov suhih sliv in do 200 vagonov mezge. Seveda je tudi to še v obili meri odvisno od vremena. Upoštevati je treba tudi okolnost, da bo letos izredno slaba letina za slive v Slavoniji in Srijemu ter bosta zato ti dve pokrajini pokupili v Srbiji mnogo svežih sliv.

Gospodarsko društvo za Hrvaško in Slavonijo je imelo 1911. leta 4.774.566 K trgovskega prometa. Društvo izdaja izvrstno urejevan »Gospodarski list«, ki je imel lani sam 1600 K čistega prebitka. Skrbi za gospodarski pouk ter preskrbuje članom gospodarske potrebščine. Članov ima društvo do 10.000.

Razne stvari.

Amerikanski mesni trust. Škandalozna afera čikaškega mesnega trusta iz leta 1906. je doživela novo izdajo. Mesni baroni namreč nikakor niso izvedli obljubljenih reform v svojih velikanskih mesnicah. Zaraditega je čikaška pisateljica mrs. Hare dvignila proti mesnemu trustu novo obtožbo, ki jo je od reprezentativne zbornice odposlana komisija našla popolnoma upravičeno. V mesnicah omenjenega trusta so klali crknjeno živino in jo predelavali v okusne klobase, kar pa še ni najhujše. Packington obkrožuje velik odvajalni kanal. Na vodi v tem kanalu leži tako debela plast masti in krvi, da morejo na površini gnezditi celo ptiči. To nesnago od časa do časa poberejo iz kanala in jo kemičnim potom prirežajo na raznovrstne načine v fina namizna olja! Skladišča mesnega trusta so pravi podganji paradiz. V tem paradizu sicer polagajo podganam strup, a ponavljajo se to, kar se je zvedelo že pred šestimi leti. V velike kotle, v katerih prekuhavajo meso in ki se dvigajo le nekoliko nad tlami, mečejo velike kose mesa, s katerimi pa roma dostikrat kaka crknjena podgana v vrelo vodo. Še več! Pisateljica Hare poroča o stvareh, ki so malenkostne proti navedenim. Mesni baroni najemajo v službo večinoma cenene delavske moči. Skoro tretjina osebja v čikaških klavnicah je tuberkulozna. V klavnicah pa ni nobenih plavalnikov. Mrs. Hare poroča nadalje, da predelujejo meso crknjenih telet s posebnim postopanjem v cervelatne klobase, ki jih potem eksportirajo na Francosko, Angleško in v Avstralijo. Omenjeni kotli za kuhanje mesa so tako veliki, da se more v enem samem kotlu naenkrat kuhati šest volov. In tako se je že večkrat zgodilo, da je padel v kotel kak delavec, ki je kidal kose mesa v kotel, omanjen od sopare. Akoravno so ga takoj potegnili iz vode, vendar

je bil že mrtev in meso mu je odpadalo od kosti v vrelo vodo. Zgodilo pa se je tudi, da so šele drugega dne zapazili, da je padel kak delavec v kotel. Po končani preiskavi bo zvezno sodišče dvignilo proti mesnemu trustu obtožbo zaradi prestopka proti varnosti življenja.

Vsa vas obsojena v zapor. Iz Bukarešte poročajo, da je v mali vasi Kukar pri Ploještu sodno uveljavil neki tamonjšni graščak svoje pravice na neko občinsko posest, vsled česar so kmetje priredili pravcato vstajo. Vojaki pa so izgnednike zaprli in sodišče je obsodilo vse odrasle iz vasi obojega spola v zapor. Obsojence bodo v oddelkih po 50 do 60 oseb spravili v ječe.

Tovarnar zapustil svojim uslužbencem enajst milijonov. Prešlega meseca je umrl v Moskvi tovarnar Hinkel, ki je pred mnogo leti došel iz Nemškega in si na Ruskem lepo opomogel. Hinkel je vse svoje podjetje, vredno nad 11 milijonov, zapustil svojim uslužbencem, ki so najmanj pet let služili pri njem. Zapuščina je na vsakega posameznika brez ozira na njegov posel razdeljena sorazmerno s plačo in leti službovanja. Oni, ki so služili najmanj pet let, dobe 100.000 rubljev. Istotoliko dobe siromaki v Moskvi. Vsi uslužbenci, od knjigovodje in poslovodje do vratarja so postali na ta način dobro situirani ljudje. Izvršitelj oporoke je predlagal, naj dediči osnujejo delniško društvo in akcije obdrže. Uslužbenci so sklenili, da postavijo svojemu dobrotniku spomenik, osnovati hočejo pod njegovim imenom tudi nek azil ter podpirati vse dobrodelne zavode, ki jih je ranjki tovarnar podpiral. To bo veljalo 100.000 rubljev.

Vsakemu pol Sloviti švicarski kirurg Cezar Roux v Lausanne je kljub svoji sijajni spretnosti in kljub svoji slavi silno skromen v svojih zahtevah glede honorarja. Med neštetiimi drugimi se pripoveduje o njem naslednja dogodbica: Nekega večera je bil brzojavno pozvan v Pariz k nekemu prav nevarnemu slučaju. Roux nemudoma sede na vlak in odpotuje. V Parizu ga v bolnikovi predsobi sprejme domači zdravnik in mu namigne, naj dobro računa, da si bosta honorar delila. Kirurg se dela, kakor bi ne slišal in se pripravi k operaciji. Njegovo delo je izvrstno uspelo. Pri odhodu vprašajo domači po računu: »Potni stroški Lausanne-Pariz in 10 frankov za operacijo in vse zdravniško delo.« Veselo presenečeni so bolnikovi ljudje iz srca radi plačali smešno nizek honorar in se zahvaljevali, kar so mogli lepo. Ob odhodu je kirurga v predsobi čakal domači zdravnik in ga zgovorno pogledal. Roux mu stisne v roko pet frankov, češ: »Vsak pol!« in hitro izgine skozi vrata. Tako je Roux zagodel že marsikakemu kolegu.

Pobegli draždanski bančni sluga, ki je v Draždanih ukradel 260.000 mark, se baje skriva na Dunaju preoblečen v damo.

Aretovani vseučiliščniki zaradi protidinastične demonstracije. V Krakovu so 2. t. m. aretirali več vseučiliščnikov, ker so poizkušali ponoči nabiti na hišah lepake, s katerimi se je pozivalo dijake, naj se ne udeležijo slavnosti ob priliki obiska nadvojvode Karola Franca Josipa in njegove soproge nadvojvodinje Cite.

Nova žrtev aviatike. V Bukareštu je padel s svojim aeroplanom poročnik Caranda z višine 100 metrov in obležal mrtev. Truplo je strašno razmesarjeno.

Olimpske igre v Stockholmu. Pri olimpskih igrah v Stockholmu je zmagal končno pri tekmi pri lawn-tennisu tekmovalac Zemla s češkega proti Müllerju z Nemškega, in sicer 3 : 0. Zemla pride vsled tega v zaključno tekmovalno vrsto za lawn-tennis.

Julianske šole v Bosni. Mažarski doseljenci v Travniku delajo na vse kriplje, da bi spravili skupaj trideset šolobveznih otrok, za katere bi potem mažarsko šolsko društvo »Julian« ustanovilo šolo.

Dobrota je sirota. »Nobenemu ne bom več pomagal, mama!« je rekel Janček in vrgel ogorčen šolsko torbico na stol. — »Zakaj pa ne?« ga je vprašala mati. — »Le pomisli! Danes v šoli sem videl, kako je nastavl Jaka Pikec iglo v učiteljevem stolu, zato sem potegnil stol proč ravno, ko se je hotel vsedel na tla in ko se je zopet pobral, me je zlasal, ker sem potegnil stol proč. Pozneje me je pa še Pikec nabil, ker sem mu pokvaril šalo. Prav gotovo ne bom nobenemu več pomagal.«

Stoletna kazen. Z nestrpnostjo čaka 12. polk angleških kraljevih ulancev, ki je sedaj v Potchefstroomu v Transvaalu, konca tega leta, kajti z novim letom bo končana kazen, ki jo je naložil vojvoda Wellingtonski pred 100 leti celemu polku. Za časa španske

vojske so namreč ulanci napadli nek samostan, ga oplenili ter surovo ravnali z nunami. Ko je to zvedel »železni vojvoda«, je pustil takoj osedlati konja, oddirjal k taborišču polka ter pustil nastopiti ulance v paradni uniformi. Pred celo četo je nato obsodil 12. polk k izredni kazni, ki bi trajala natanko 100 let. »Vsak večer,« je zaklical vojvoda vojakom, »mora nastopiti polkovna godba k paradi ter po vrsti igrati špansko nacionalno himno, rusko nacionalno himno, večerni psalm, himno waleskega princa in končno God save the King. In medtem, ko bo godba igrala, morajo vsi ulanci stati tiho v vrsti in poslušati. Od onega usodnega leta 1812. so vojaki 12. ulanskega polka dan za dnem poslušali zvečer skoro v vseh delih angleške države navedenih pet himen.

Novo svetovno pristanišče. Pri državnem tajniku v Albany so bili vloženi inkorporacijski popirji družbe »Mantauk Point Improvement«. S tem se je približal uresničenju projekt, ki ga je imel že pred kakimi desetimi leti v mislih železniški magnat Austin Loibin, kateremu pa so se tedaj smejali kot prazni fantaziji. Medtem pa je ladjedelniška tehnika tako napredovala, da celo new-yorško pristanišče ne zadošča več zahtevam modernih ocean-skih velikanov. Že sedaj so težkoče, spraviti v luko parnik »Olympic« družbe White Star Line, ki je dolg 860 čevljev in pluje 38inpol čevlja globoko v morju. V new-yorškem pristanišču pa je najglobokejša plovba mogoča le do 40 čevljev globočine, podaljšanju pomočlov v pristanišču pa oponirajo vsled številnih vzrokov. Sedaj pa bodo v doglednem času spustili v morje morske palače, ki bodo po obsežnosti celo prekašale parnik »Olympic«. Tako gradi »Cunard Line« 900 čevljev dolg parnik »Aquitania«, »Hamburg - Amerika Linie« parnik »Imperator« (910 čevljev), in »White Star Line« je celo naročila zgradbo 1000 čevljev dolgega parnika »Gigantica«. Za te ladje ne zadostujejo pristaniški pomoli v Hobokenu in Manhattanu in tako so se gotovi krogi spomnili »vizije« Corbinove. Montauk Point, najskrajnejša severo-vzhodna konica otoka Long Island, je za napravo globokega morskega pristanišča tem pripravejši, ker bi bila vožnja preko Atlantskega oceana do te luke za celih deset ur krajša. Z ekspresnim vlakom bi bilo mogoče priti v New York v dveh ali treh urah, ako bi se sedanja enotirna železnica spremenila v dvotirno. Kot se čuje, je večina interesentov francoskih, belgijskih in holandskih kapitalistov, ki hočejo investirati 50 do 80 milijonov dolarjev. Kot zastopnik teh kapitalistov se mudi sedaj v New Yorku pariški finančnik Arnold Aronowicz. Družba razpolaga sedaj že z 10 milijoni dolarjev ter je nakupila že 4200 akrov zemlje. S zgradbo novih gigantskih dokov, skladišč in električne centrale bodo pričeli že letos.

Posledice branja slabih knjig. Trgovca A. Malek v Svitavci je dobil te dni pismo s podpisom »Črna roka«. »Črna roka« ga je pozvala, naj v gotovem času položi 1000 K na grob svojega pred dvajsetimi leti nagloma umrlega hlapca, sicer se ga bo ovadilo, da je hlapca on umoril. O tem je kmalu izvedela pristojna oblast. Malek je nesel ob naznačeni mu dobi »bankovce« na pokopališče, za pokopališkim zidom je pa čulo oko postave. Kar se pojavita na pokopališču krojaška učenca Karel Tesák in Fr. Chlup in jo ubereta na grob, od koder ju pozdravlja zavitek z »bankovci«. V tem trenutku zagrmí nad njima glas moža v pikelhaubi, a fantoma pade srce v hlače. Priznala sta, da sta brala razne romane pa indianke, iz katerih sta zajemala navodilo za svoj nasilni načrt. Drugi prizor bo pred c. kr. sodnikom.

Batine za prodajalce pornografskih spisov. Na Angleškem postopajo oblasti zelo strogo proti širiteljem vsakovrsne pornografije. Zlasti v Londonu je bilo kaznovanih zelo strogo več prodajalcev nesramnih spisov in slik. Nekega dne sta bila nedavno obsojena dva taka trgovca na devet mesecev prisilnega dela in 25 udarcev s palico.

Nova svetovna čuda. Kemični oddelek Cornellove univerze priobčuje odgovore na vprašanje, katera so sedmera svetovna čuda moderne sveta. Tozadevni odgovori se glase, da so nova svetovna čuda: brezžični brzojav, sintetična kemija, radij, antitoksina, suški prekop, letalni stroji in telefon. — List »Matine« s ponosom povdarja, da izmed teh sedmero pridobitev je šest iznajdba Francozov, in sicer: suški prekop od Charleza Lessepsa, letalni stroji od Aderja, Chanuteja in Mouillarda, antitoksina od Pasteurja, radij od ge. Curie in Becquerela, sintetična kemija od Bertholda. brezžični brzojav od Brau-

lyja. Edino od Edisona izumljeni telefon je ameriškega izvora.

Ljubljanske novice.

Ij Zmaga krščansko mislečega učiteljstva in ljubljanski okolici. Pri današnji okrajni učiteljski konferenci so zmagali Slomškarji s svojo kandidatsko listo v stalni odbor in v c. kr. okr. šol. svet. V to korporacijo sta izvoljena nadučitelj Lavtižar iz Sp. Šiške in Ravnikar iz Viča. Daljše poročilo sledi.

Ij Odborova seja S. K. S. Z. se vrši v ponedeljek, 8. t. m. točno ob 8. uri zvečer v tajništvu in Ljudskem domu.

Ij Ljubljanski somišljenik in somišljenikom! Narodna dolžnost vsake naše somišljenice in vsakega našega somišljenika v Ljubljani je, takoj pristopiti kot član »Slovenski Straži«. Udnina je 1 krono na leto, za revnejše 50 vinarjev na leto, sprejmo se pa hvaležno tudi večji zneski. Prosimo somišljenice in somišljenike, ki doslej še niso člani naše prepotrebne »Slovenske Straže«, da te dni vplačajo udnino v naslednjih trafikah: Šoukal, pred škofijo; Podboj, nasproti cerkve sv. Petra; Velkavrh, Sv. Jakoba trg (sprejema g. Hočevan) in Kranjec Marija, Trnovska ulica 13. — Somišljenice in somišljeniki, pohitite v te trafike po pobornice za članarino »Slovenski Straži«!

Ij Opozorjamo na jutrišnje veselico šentpeterskega prosvetnega društva v Rokodelskem domu, ki obeta nuditi vsem gostom dovolj zabave. Sodeluje orlovska godba iz D. m. v Polju in mešani društveni pevski zbor; gosp. Vrančič nam preskrbi s kupletmi smeh in razvedrilo. Začetek veselice je določen na pol 5. uro popoldne; konec ob 11. uri zvečer.

Ij V prvih treh letnikih tukajšnjega moškega učiteljskega je bilo koncem preteklega šolskega leta 68 gojencev; izmed teh je dovršil 1 nauke z odličnim, 7 z nezadostnim uspehom. — Gojenk na ženskem učiteljskem je bilo v prvih treh letnikih 120, med njimi 18 odličnjakinj in 1 z nezadostnim uspehom. — Za zrelostni izpit se je javilo na moškem učiteljskem 27 gojencev IV. letnika in 2 privatista, na ženskem učiteljskem 37 gojenk IV. letnika in 28 privatistinj. Ustni zrelostni izpiti so se začeli 1. julija.

Ij Dramatično društvo je imelo včeraj zvečer svoj letni občni zbor. Po daljši debati se je soglasno odobril predlog odbora, da se tudi v sezoni 1. 1912/1913. prireajo predstave v deželni gledališču. Intendanca se je poverila sporazumno z deželnim odborom in ljubljansko mestno občino profesorju Kobalu. Ker dnevni red ni bil izčrpan, se občni zbor nadaljuje prihodnji petek.

Ij Odbor Cecilijanskega društva stolne župnije sv. Nikolaja sestavi se je sledeče: Predsednik g. stolni dekan Matija Kolar; podpredsednik (obemen pevovodja) stolni vikar gosp. Stanko Premrl; tajnica gospa Ana Lavrič-Ronner; blagajnik č. g. semeniški pevovodja Fran Ferjančič; arhivar c. kr. avskultant Milan Kalan.

Ij Iz seje magistratnega gremija. Dne 15. julija bo ogled pri smodnišnicah na ljubljanskem polju. Mesto bo tudi pri tem ogledu vnovič ugovarjalo smodnišnicam, ki bodo nevarnost tudi za bodoče delavnice državne železnice v Šiški. Mesto zahteva vsaj nasipe proti mestu. — Določa se za poizkušnjo tlakovati na Marije Terezije cesti hodnike z betonskim tlakom. Delo izvrši tvrdka Puntello & Serevalli. Če se tak tlak obnese, se bo določil ob novih stavbah namesto porfirnega betonski tlak. — Razpiše se poprava asfaltnega tlaka. — Stavbinsko dovoljenje se dá dunajski zadrugi za gradbo železničarskih hiš, ki zgradi v bližini nemškega drsališča pod Rožnikom dve visokopritlični hiši. Ta zadruga namerava ondigraditi 26 hiš. — Dež. lekarnarju Vrabčiču se dá dovoljenje za prizidek k njegovi vili na Golovcu. — Petru Mateliču se dovoli postaviti kiosk ob vogalu Dunajske ceste in Franc Jožefove ceste, če se odreče reklamnim deskam nasproti Trubarjevega spomenika. — Radi pometanja cest, katere pometajo nekateri delavci, ne da bi prej škropili, je interpeliral obč. svetnik Franchetti. V tej zadevi je govoril v občinskem svetu že obč. svetnik Jeglič, in je takrat župan obljubil pomoč. Ali župan res nima besede pri ljubljanski cestni upravi? Skrajni čas je že, da se tu enkrat napravi red! — Dr. Zajec je interpeliral radi odpuščenja učiteljskih paznikov in preglednikov. Debateta se udeležila Ivan Štefe in

Etbin Kristan. Župan je obljubil, da bo v prihodnji seji gremija dal pojasnila. — Ivan Štefe je končno interpeliral radi smrdečega skladišča kosti v Pražakovi ulici. Do prihodnjice se določene, kaj so opravile dosedanje komisije.

Ij Dve dramski produkciji priredi s svojimi privatnimi gojenci Milan Skrbinšek, član slov. gledališča dne 10. in 12. t. m. v areni Narodnega doma. — Prvi večer se igra A. Schmitzlerjeva drama »Ljubimkanje«, drugi večer pa se vprizore tri enodejanke: Goethejeva drama »Sestra«, izvrinova noviteta, ubranostna slika »O polnoči« in Paul Alexandrova burka »Strast igranja«. Pričetek ob 8. uri zvečer. — Vstopnine ni. Prostovoljni prispevki v pokritje stroškov se hvaležno sprejmejo.

Ij Konkurz je napovedala tvrdka »Franc Souvan sin« v Ljubljani na Mestnem trgu št. 22.

Ij Na Christofom učnem zavodu vrši se v sredo, dne 10. t. m., od 8. ure zjutraj naprej tekmovalno brzopisje iz slovenske in nemške stenografije. Kakor čujemo, so učni spehi v tem predmetu, ki ga poučuje g. prof. Robida, naravnost odlični in presnetljivi. — Na tem zavodu bodo dne 15. in 16. t. m. razstavljena tudi pismena dela gojencev, h kateri razstavi se vabijo starši, da si ogledajo ta dela ter iz istih ponašajo napredovanje svojih otrok. Šolsko leto se na tem zavodu sklene v soboto, dne 27. t. m.

Ij Spridena mladina. Predvčerajšnjim dopoldne se je v tivolskem gozdu nad rezervarjem učilo par srednješolcev geografijo. Kar se začuje žvižg. Pridejo od raznih krajev skupaj, in kaj je bilo? Od druge strani so pripodili dve nedoletni dekleti, ki ste se trudili oprostiti se neslanih preganjavcev, nedoraslih srednješolcev. Vsa družba se je podila kar vprek skozi gozd brez poti proti tivolskemu gradu. Taka je zdaj srednješolska mladina; na njih sadovih se spoznajo učenci — brezverskih svobodomislecev. Torej tako daleč smo prišli, da na javnih šetališčih dekleta ne bodo varna pred nadlegovanjem vsiljivih mladičev. C. kr. deželni šolski svet, kje si? Skrajni čas je, da se pomele plevel iz srednjih šol!

Ij Umrli so v Ljubljani: Helena Vidmar, delavkina hči, 4 mesece. — Lucija Wolf, krojačeva vdova, 81 let. — Fran Primar, ubožec, 32 let. — Marija Puntar, užitarica, 70 let. — Ivan Šorn, rejenc, 5 mesecev. — Nikola Tatarič, kožijaž, 34 let. — Marija Gomilar, užitarica, 72 let.

Ij Vest o Karolu Megliču, da bi bil radi goljufije aretiran, niso resnične. Tozadevno poročilo je prvi priobčil »Sl. Narod«.

Ij Žrtev alkohola. Včeraj je na Dolenski cesti tesar Ivan Zajc vsled preveč zavžitega alkohola nanagloma zblaznel. Svoji ženi je grozil s sekuro. Ko so ga zdravniško preiskali, so ga oddali v deželno bolnišnico na opazovalni oddelek.

Ij Kolo ukraden je bilo danes dopoldne pisarniškemu pomočniku Alojziju Kompare iz veže v Dalmatinovi ulici številka 1. Kolo je tvrdke »Kinta«, še dobro ohranjeno, je prostega teka, črno pleskano in ima polno zeleno ploščo z navzgor obrnjeno balanco; pihljačo ima na noge pritrjeno na zadnjem kolesu in žičast zavor. Tovarniška številka je 127.865, magistratna pa 275. rdeča, na belem polju. Pozor pred nakupom!

Ij Voziček ukraden. Na Vodnikovem trgu je bil danes dopoldne ukraden služkinji Mariji Frni dvokolesni zeleno barvan voz, na katerem je imela dve novi prazni košari.

ŠTAJERSKI DEŽELNI ZBOR.

Štajersko veleposestvo je začelo akcijo za omogočenje delozmožnosti dež. zbora. Predvčerajšnjim se je pripeljal na Dunaj štajerski deželni glavar grof Attems in delj časa konferiral s poslancom dr. Korošcem. Razložil mu je temeljne poteze posredovalnega programa. Dr. Korošec si je svoje stališče pridržal. Treba je, da se ta posredovalni program natančneje specifikira.

Primorske vesti.

Ij V Ajdovščini na Goriškem se od 1. t. m. prodaja »Slovenec« v trgovini g. Avg. Casagrande, in si je v par dneh pridobil že precej odjemalcev.

Ij Požar. 14. t. m. je pričel goreti zadnja v sedanjem izvanredno dolgem porotniškem zasedanju se je vršila včeraj razprava proti ponarejalcem denarja J. Basso, F. Gašpar,

A. Ranzato in E. Nani. Razprava je trajala dva dneva.

Ij K veliki tatvini v Trstu. Okrade na zakonska Tončič v Trstu sta v svojem stanovanju v ulici Sv. Ivana po daljšem preiskavanju dognala, da so jima svedrovc v njih odstopnosti odnesli ne samo za 5000 K blaga, temveč za nad 16.000 K. Gosp. Tončič je bil zavarovan proti tatvini, toda le za 5000 kron.

Ij Umrli je oni Valenčič, o katerem smo poročali, da so se v čistilnici riža v Trstu vsule nanj vreče in ga težko poškodovale.

Ij Učiteljski izpit za gluhomene so napravili v sredo na ženskem učiteljskem v Gorici z izvrstnim uspehom gosposodične: Braidotti Carmen in Karolina Furlani iz Gorice, Marija Lucijan iz Albone in Ivana Homan iz Izole v Trstu.

Ij Dezerter Rudolf Stolarzewicz se je predstavil te dni italijanski obmejni finančni straži v Pontebi in je izjavil, da pripada 84. infanterijskemu regimentu v Kromerizu, da je dezerteriral radi prestroge discipline in da želi biti poslan v Milan, kjer upa dobiti delo.

Ij Požar. Sinoči je pričel goreti atelje fotografa Wulza v Trstu, Corso št. 19. Na lice mesta je prihitela požarna bramba in ogenj vdušila. Škode je okroglo 10.000 kron.

Ij Društvo jugoslovanskih uradnikov denar. zavodov v Trstu. V sredo, dne 10. t. m. se vrši v zgornjih prostorih restavracije »Balkan« izredni občni zbor.

Ij Nagla smrt odvetnikova. Ko se je včeraj odvetnik dr. Nikolaj pl. Volpi mudil v Barkovljah na obisku, mu je nakrat postalo slabo. Dr. Volpi je umrl, predno je prišel zdravnik.

Ij Slavno uredništvo »Slovenca« v Ljubljani. Sklicuje se na § 19. tisk. zak. zahtevam, da objavite v »Slovencu« v zakonito določenem roku, torej v prvi prihodnji številki k notici med primorskimi vestmi: Brežani v št. 149. »Slovenca« z dne 3. julija t. l. na istem mestu in z istimi črkami naslednji popravek: Ni res, da nisem več župnik, res pa je, da sem župnik. V Ljubljani, dne 4. julija 1912. Anton Berce, župnik. — Opomba: Res je, da je g. Berce suspendiran župnik, pa brez fare.

Telefonska in brzojavna poročila.

PRIZNANJE SLOVENSKEGA UMETNIKA.

Dunaj, 6. julija. Proforski kolegij akademije obrazovalnih umetnosti je razpisal v letošnjem tečaju delo samozavest. Kot najboljšo delo je izbrano delo Slovenca Urbanija, ki je dobil častno nagrado.

LVOVSKI OBČINSKI SVET RAZPUŠČEN.

Lvov, 6. julija. Vlada je z ozirom na razsodbo upravnega sodišča, ki je razglasilo, da je 94 občinskih svetovalskih mandatov neveljavnih, tukajšnji občinski svet razpustila.

ODSTOP NADVOJVODE EVGENA.

Inomost, 6. julija. Nadvojvoda Evgen, ki je kot armadni inšpektor v Tirolah odstopil, zapusti Inomost za vedno. Njegovo dvorsko oboje se razkropi.

FRANCOSKI KAPITAL ZA PRAGO.

Praga, 6. julija. Praška občina je sprejela ponudbo češke industrijske banke v zvezi z pariško Societé Centrale des Banques glede najetja posojila 25 milijonov kron. Izdane bodo 4½% zadolžnice po 500 frankov v zlatu. Dolg je plačljiv v 50 letih.

VSTAJA NA TURŠKEM.

Skoplje, 6. julija. Pri Mitrovici se je vršila med Turki in Albanci bitka. Albanci so izgubili 60 mož, veliko je ranjenih. Izgube turških vojakov so baje manjše.

Solun, 6. julija. Revolucionarno gibanje med turškim častniškim zborom narašča. Te dni pričakujejo od strani Porte velikih personalnih izprememb.

GENERALNA STAVKA V BUKARESTU.

Bukarest, 6. julija. V 50 tovarnah je skupno 10.000 delavcev pričelo stavkati vsled plačilnih diferenc. Delavci prireajo demonstracije.

DVA ANGLEŠKA VOJAŠKA AVIATIKAPONESREČENA.

London, 6. julija. Stotnik instruktorske šole Lorraine je pri Stonehenge ponesrečil z letalnimi strojem. Stotnika Lorraine in njegovega narednika, ki ga je imel s seboj kot pasažirja, so potegnili težko ranjena izpod razvalin aeroplana, vendar sta kmalu nato umrla.

ZANIMIV POROD.

Monakovo, 6. julija. Na tukajšnji ženski kliniki je neka žena porodila dvojčka, enega belega, drugega črnega. Oče otrokoma je zamorec.

VEDNO NOVA SREDSTVA.

Heidelberg, 6. julija. Prof. Werner razglaš, da je sestavil novo sredstvo proti raku.

ŽELEZNIŠKA NESREČA.

Newyork, 6. julija. V bližini mesta Latrobe v Pensilvaniji sta zadela veselihi in tovorni vlak skupaj 17 oseb je ubitih, 30 ranjenih.

ZVEST DO SMRTI.

London, 6. julija. Nekega signalnega uradnika železnice North Western so 4. t. m. našli v čuvajnici nedaleč od Lancastera mrtvega. Napadle so ga slabosti, ki so povzročile njegovo smrt. Bil pa je še toliko pri zavesti, predno je umrl, da je postavil vse signale na »stoj«, tako da so se morali ustaviti vsi vlaki, vsled česar je bila preprečena velika železniška nesreča.

NAJBOGATEJŠA ANGLEŽINJA STOPILA V SAMOSTAN.

London, 6. julija. 22letna hči vojvode norfolškega, voditelja angleških katoličanov, ki je imela podedovati največje premoženje na Angleškem, je stopila v samostan.

POBEEGLI ADVOKAT.

Bekescsaba, 6. julija. Advokat dr. Urszini je ponaredil menic za 100.000 kron in pobegnil.

DEFRAVDACIJA.

Berolin, 6. julija. Uradnik Haase, ki je poneveril pri »Ameriški ekspresni družbi« 100.000 M, se je sam javil sodišču.

TOČA.

Belgrad, 6. julija. Toča je okolu Sabaca pobila vso letošnjo letino.

RUSI V MONGOLIJI.

Rusi pošiljajo v Mongolijo čete v varstvo tamošnjih konzulatov in ruskih podanikov.

Ali ste že obnovili naročnino?

Vzor našim mladeničem. Pred kratkim je izšla knjiga pod naslovom Peter Barbarič, vzoren hrvaški mladenič, vzor mladeničem slovenskim. Cena 1 K 20 vin., vezana knjiga 1 K 80 v. To je knjiga, po kateri bodo segli slovenski mladeniči; pa tudi drugim bralcem bo knjiga prav prišla in mnogo koristila.

Slovinci imamo mnogo lepih knjig, ki obsegajo zlate nauke za čednostno življenje. Nimamo pa životopisov, kjer je naslikano živo življenje, kakor je bilo, se gibalo in živelo. — Ravno životopisi pa so najboljša šola lepega življenja. Zgledi vlečejo.

Imamo sicer knjigo, ki popisuje življenje svetnikov in svetnic; imenitnih svetih mož pa tudi svetih mladeničev in devic, pa če premišljujemo njih življenje, moramo reči, da jih ne moremo po vsem posneti, kajti bili so angelji v človeškem telesu. — V Petru Barbariču pa imamo vselega, živahnega mladeniča, ki se je rad igral s tovariši, rad poskočil in je bil vzor mladim ljudem. Nič ni storil posebnega, živel je navadno življenje in vendar je živel tako lepo, da so ga tovariši po njegovi smrti imenovali svetnika. Omislimo si to lepo knjižico, ki se dobi za nizko ceno v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Družbenik Marijin je nov molitvenik za Marijine družbe, kakor ga je izdalo škofijsko vodstvo Marijinih družb, da se tako doseže povsod enota in skupnost. — Marijinim družbenikom, ki si kupijo ta molitvenik, bo služil celo življenje, ker se besedilo ne bo bistveno spremenilo. Kljub velikemu obsegu (okoli 450 strani) in lepi opremi, ter fini mali obliki, ima molitvenik zelo nizko ceno, ki znaša 1 K za izvod z rdečo in 2 K 30 v zlatu obrezo, najfinejša vezava, šagrin, zlata obreza, pa velja samo 2 K 80 v. Dobi se v Katoliški Bukvarni.

Slike svetega očeta Pijsa X. v več barvah in v krasni izvršitvi se zopet dobe v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani. Kdor si hoče omisliti za mal denar res lepo sliko svetega očeta, temu se nudi sedaj najugodnejša prilika. Obraz svetega očeta na tej sliki je začetan z značilnimi potezami v idealni lepoti. Slike imajo velikost 65×55 cm ter se dobivajo po nizki ceni le 3 K 60 vin. izvod, radi česar priporočamo vsem vernim Slovincem, da posežejo po njih.

Štajerske novice.

§ **Preziranje Slovencev.** Štajerski deželni odbor razpisuje v graških nemških listih štipendije za slušatelje živinozdravniške višje šole na Dunaju. Podelile se bodo štiri štipendije po 600 K. Vprašamo: kako pride deželni odbor do tega, da razglašajo podelitev štipendij samo v graških nemških listih?

§ **Štajerski deželni odbor razpisuje v graških nemških listih štipendije za slušatelje živinozdravniške višje šole na Dunaju.** Podelile se bodo štiri štipendije po 600 kron. Vprašamo: kako pride deželni odbor do tega, da razglašajo podelitev štipendij samo v nemških graških listih? Ali se hoče slovenske dijake izključiti od podpor štajerske dežele? To je vendar škandal, da se hoče s Slovenci tako postopati kot bi bili pastorki v štajerski deželi. Ali menda slovenski kmet na Štajerskem ne rabi živinozdravnikov? Tako bi radi naši nemški sodeželani postopali z nami. In mi bi naj to postopanje celo odobraval, kakor zahtevajo liberalci.

§ **Na ženskem učiteljskem šolskih sester v Mariboru** se sprejemajo nove gojenke v pripravnico in v prvi letnik v petek, dne 12. julija, od 8. do 12. ure. Sprejemna skušnja za prvi letnik se začne isti dan ob 2. uri popoldne. — Pojasnila daje ravnateljstvo zavoda: Maribor, Schmidnergasse št. 15.

§ **Kaj delajo z našim denarjem!** Iz Rogatca: Naša okrajna hranilnica je darovala iz čistega dobička iz l. 1911. sledeče zneske v nemško-nacionalne namene: »Schulverein« 120 K, »Südmärki« 150 K, nemškemu otroškemu vrtcu v Rogatcu 100 K, nemškemu »Turnverein« v Slov. Bistrici 10 K, za podpore nemškemu dijakom 100 K, spodnještajerskemu nemškemu narodnemu svetu 30 K, skupno torej v izrečno nemško-nacionalne namene 510 K; dalje je podelil zavod še 170 K različnim nepolitičnim nemškim društvom. Na Slovence, ki vlagajo svoj denar v to hranilnico, pa ni prišel niti en vinar! Slovenski člani okrajnega zastopa — kje ste?

§ **Izpiti na orglarski šoli v Celju.** Na tukajšnji orglarski šoli bodo letos dne 11. julija preskušnje sedmih tretjeletnikov. Izpit se vrši v navzočnosti g. opata Franca Ogradi. Po dokončani izkušnji se vrši produkcija na orglah, glasovirju in goslih, na kar se razdelijo spričevala. Prihodnje šolsko leto se prične dne 15. septembra t. l. Sprejeli se bodo le oni gojenci, ki so dovršili ljudsko šolo.

§ **Smrtna kosa.** Umrl je pri Mali Nedelji Miha Kolarič, oče tamošnjega župnika in brat č. g. Jožefa Kolarič, župnika na Paki. — V Slovenski Bistrici je umrl posestnik Julij Ploj, star 48 let.

§ **Romarski vlak k Mariji Pomagaj** na Brezje priredi S. K. S. Z. prvi ponedeljek v avgustu.

§ **Surovina.** Pod tem naslovom smo prinesli dne 4. julija v »Slovenca« vest, da je v Št. Stefanu pri Šmarju umrla žena gostilničarja Marcena, Marija Marcen, ker je njen mož ž njo zelo grdo ravnal in da je bilo to možev ravnanje najbrže vzrok njene smrti. K temu se nam zdaj poroča: Ker sta se z možem večkrat prepirala, včasih v pijanosti tudi pretepala, se je bliskoma raznesla govorica, da je žena umrla silne smrti. Orožništvo je takoj vso zadevo preiskalo in odvedlo moža k sodnji v Šmarje. Sodnijska komisija je mrliča raztelesila in dognala, da je vzrok smrti otrpnenje srca.

§ **Steklarski pomočniki v Gradcu** so pričeli stavkati. Stavka vseh 36 steklarskih pomočnikov.

§ **V konkurz** je prišel v Mariboru neprotokolirani trgovec Jože Krištof.

§ **Prestavljen je c. kr. davč. oskrbnik** Rudolf Hovšek iz Slovenske Bistrice v Ormož.

§ **10letnico** obhaja žensko učiteljske v Mariboru dne 5. julija. Seveda

bode slavnost, kakor učiteljske samo, popolnoma nemška.

§ **Ženski urarski pomočnik.** Pri urarju Dornu v Slovenski Bistrici se je izučila za urarsko pomočnico Mimica Vojak. Lani je dobila Vojak na razstavi vajeniških del v Slovenski Bistrici, za lepo izdelano stensko uro prvo darilo.

§ **Dostavljanje poštnih pošiljatev na dom v metu Celje.** S 1. julijem so se začele v Celju, kakor v drugih mestih, dostavljati poštno pošiljatev z vozom na dom.

§ **Konjiški okrajni zastop.** Novi konjiški okrajni zastop je izvolil za načelnika trgovca Franca Kupnika iz Konjice, za podnačelnika pa Janeza Hofbauerja iz Vitanja.

§ **Sleparski zavarovalni agent.** Iz Celja: Bivši mizarski pomočnik Jožef Hölzl v Mariboru, ki je zdaj zastopnik zavarovalnice North British in še neke druge zavarovalnice v Gradcu, je te dni prišel k posestniku Ignacu Mutecu v Levcu pri Celju in mu ponudil knjižico zavarovalnice »Wechselseitige« v Gradcu, katere zastopnik pa ni on ter zahteval od njega naj plača letno premijo 34 kron. Ker pa je Mutec vedel, da ima zavarovalnino že plačano za celo leto, ni hotel plačati in se mu je stvar zdela sumljiva. Šel je ter zadeva naznanil orožnikom. V Celju so orožniki nato Hölzla aretirali. Dognalo se je, da je Hölzl opeharil že nekaj drugih kmetov za denar. Kako je pišal v posest knjižic »Wechselseitige«, ni znano.

§ **Zaradi konkurza** je bil pred celjskim okrožnim sodiščem obsojen trgovec Vincenc Balon iz Št. Petra pod Sv. Gorami na en mesec težke ječe.

§ **Nesreča.** Iz Slovenjgradca: 9letnega Franca Žužeka je te dni zagrabil za suknjo transmisija nekega stroja. Zavrtelo ga je parkrat okrog. Ko so transmisijo ustavili, je imel deček zlomljeno eno nogo ter je zadobil tudi tako nevarne notranje poškodbe, da je njegovo življenje v nevarnosti.

: **Naročajte „Slovenca“.** :

Sunlight

milo

za pisano perilo!

Iz najbolj zlahtnih surovin napravljeno, čisti po svoji lastni moči ter so vsi podatki odveč. Ničesar ne odstrani, samo nesnago, to pa temeljito, dočim barve perila niti ne bledijo, niti se ne zaplavijo.

Dvojni kos po 30 h, osmokoten po 16 h.

763 II

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, sred. tlak 736-0 mm

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
5	9. zveč.	740-0	17-6	sl. svzh.	jasno	
6	7. zjut.	740-5	14-5	sr. jvzh.	jasno	0-0
	2. pop.	739-2	23-0	sr. jvzh.	del. obl.	

Srednja včerašnja temp. 17-5°, norm. 19-4°.

KOBILA

bele barve, porabna za ježo in vožnjo je naprodaj pri Ivanu Buggenig, Cesta na Rudolfovo železnico št. 5. 2132

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš ljubljeni sin, oziroma brat, gospod

Janko Lavrič

danes ob 3. uri zjutraj v 28. letu svoje dobe, prevaden s sv. zakramenti za umirajoče po kratki, mučni boleznimi mirno v Gospodu zaspal.

Truplo dragega nam ranjkega bo jutri v nedeljo ob pol 5. uri popoldne v mrtvašnici ljubljanske deželne bolnice slovesno blagoslovljeno, odkoder se prepelje na Vič, kjer bo ob pol 6. uri na ondodnem župnem pokopališču položeno k večnemu počitku.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi na Viču. Priporočamo ga v blag spomin in molitev.

Ljubljana-Vič, 6. julija 1912.

Jože Lavrič, posestnik in vinski trgovec, oče.

Anton Lavrič, cand. med., brat.

Marija in Franica Lavrič, sestr.

Pogrebno podjetje „Konkordija“, Ljubljana.

SUKNA

in modno blago za gospode in gospe priporočila izv. hiša Prokop Skorkovský in sin v Humpolcu na Češkem.

Vzorci na zahtevo franco. Zelo zmerno cene. Na željo dam tukaj izgotoviti gospod. oblike.

CEFIRI

Hiša

se prodaja.

Več se izve v Dobrunjah št. 73. p. Spod. Hrušica. 2032

Pritlični prostori 2103

za skladišča

ali delavnice se takoj oddajo v Prešernovi ulici št. 5 in 7. Ljubljana.

Iščem dobrega

mizarskega pomočnika

lahko dobi tudi hrano in stanovanje; delo gotovo. Josip Rože, Rojan 24. pri Trstu. 2004

Odda se v najem

specerijska trgovina

z opravo vred v Štepanji vasi št. 50. 2035

Telefon 145. 2114

Tovarna za kovinsko blago in zvonolijevnica

J. HILZER & KO., Dunajsko Novomeslo,

se priporoča za nabavo zvonov, melod. in harmon. zvonila vsake velikosti in glasu jamstvo za določen in poln glas, najčistejšo vglasištev in najboljši material. Stojala za zvonove iz kovanega železa ali lesa. Lahkotno zvonjenje, najboljši način teka. Nagla izvršitev najnižje cene. Ugodni plačilni pogoji. Stari nerabni zvonovi se sprejmo v prelitje, ravnotako se izdeujejo železna stojala najboljšje konstrukcije z dolgoletnim jamstvom. Proračuni in prospekti vsak čas zastoj in franko na razpolago, enako tudi priporočila kakor tudi prijazna pisma.

Ana Gorec

Ljubljana, Rimska cesta 11.

Podružnica:

Marije Terezije cesta 11 pri »Novem svetu«.

Trgovina s kolesi in posameznimi deli.

Najboljše pneumatike.

Izposojevanje koles.

Staubene

parcele

na Dunajski cesti o Ljubljani pred delavskimi hišami in na Glincah takoj ob mesni meji na Tržaški cesti, vse z najlepšo lego so po izbiri za primerne cene

na prodaj.

Več se izve pri lastniku JOS. TRIBUČ, na Glincah 37. 2127

Kranjska deželna vinarska zadruga v Ljubljani, deželni dvorec,

opozarja p. n. vinske kupce na svojo veliko zalogo priznane izbornih pristnih

kranjskih vin.

Poleg namiznih vin ima v zalogi tudi raznovrstna buteljska vina po zmernih cenah na prodaj. Ceniki in vzorci se pošljejo na zahtevo brezplačno. Postrežba točna in solidna. 2133

Pozor! Redka prilika. Pozor!

Zelo dober

pianino

se po ceni prodaja na vogalu sv. Petra ceste, vhod Radeckega cesta 2/I. 2128

Učenka

poštenih starišev, z dežele, za trgovino mešanega blaga na deželi, se sprejme. — Biti mora pridna in poštena. Več se izve pri upravnistvu lista pod št. 2129. (Znamka za odgovor).

Kočija

dobro ohranjena, se po ceni prodaja. Poizve se v trgovini E. Dobovišek, Prisojna ul. 3. 2131

Nad deset milijonov gospodini

se zahvaljuje za svoje mehke lepe roke in snežnobelo perilo le rabi Schichtovega mila.

1984

== **IZPELJAVA** ==
vseh poslovnih transakcij. Izdajanje čekov, nakaznic
IN KREDITNIH PISEM
za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

C. KR. PRIVIL. BANČNA IN MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA
Aksijski kapital: 50.000.000 kron.
Rezervni zakladi: 22.000.000 kron.
OSREDNJA MENJALNICA:
„**MERKUR**“ DUNAJ I., WOLLEZEILE št. 1.
Podružnice:
Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Gablonz, N. Graslitz, Inomost, Krakov, Litomerice, Moravski Zumperk, Mödling, Meran, Novi Jičín, Pízen, Praga, Liberec, Teplice, Senov, Dunajsko Novomeslo, Cvilava

NAKUP IN PRODAJA
vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnice, srečk itd., itd.
Zavarovanje proti izgubi pri zrebanjih srečk in vredn. papirjev
Prospekte in cenike premij zastoj in franko

I. kranjska mizar. zadruga v Št. Vidu nad Ljubljano

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

740

nasproti železniške postaji Vižmarje, v lastni hiši

Velika zaloga spalnih, jedilnih in salonskih oprav, vseh vrst in slogov od preprostih do najnovejših, po najnižjih cenah, brez konkurence! — Izdeluje vsa pohištvena in stavbena dela, oprave za hotele, sanatorije in druge javne zgradbe. Nadalje se priporoča prečistiti duhovščini za vsa cerkvena mirarska dela, kakor spovednice, cerkvene klopi itd., itd.

Zaloga v Št. Vidu nad Ljubljano.
Prodajalna v Ljubljani, Dunajska
cesta 18, hiša Kmetske posojilnice.

Mizarska delavnica s strojnim obra-
tom na parno silo. Ceniki na razpolo-
go. Proračuni in načrti brezplačno.

Samo 6 dni!!

z brzoparniki Francoske družbe. Edina naj-
krajša vožnja čez

brzoparniki

«La Provence», «La Savoie»,
«La Lorraine», «La Touraine»,
«Rochambeau», «Le Chicago».

Vozni listek (Schifkarte) iz Amerike in nazaj v staro domovino, po najnižji ceni. Izdaja
voznih listkov po vseh železnicah, prirejanje zabavnih in romarskih vlakov.

Vsa pojasnila istotam radovoljno in brezplačno.

Havre New-York

Veljavni vozni listek ali šifkarto za vse
razrede francoske linije, dobiš edino le pri

Ed. Smarda

3519

oblastveno potrjena pisarna

v Ljubljani, Dunajska cesta 18

nasproti gostilne «Pri Figovcu».

Edino slovensko narodno podjetje!

Hotel Trabesinger

V Celovcu, Velikovaška cesta št. 5

Podpisani voditeljci „Hotela Trabesinger“ se vljudo priporočata vsem vele-
cenjenim slovenskim in slovanskim gostom, ki prenočujejo ali za več časa osta-
nejo v Celovcu.

V hotelu se dobe lepe, snažne sobe po primerni ceni; nudi se izborna kuhinja
in zajamčeno pristna in dobra vina iz slovenskih gor. Na razpolago je tudi
kegljišče poleg senčnatga vrta. V hotelu Trabesinger dobite vsak dan, posebno
pa v središču, prijetno slovensko družbo.

V poletnem času pričakuje na kolodvoru gostov domači omnibus.
Slovenski romarji in romarice! Ustavlajte se samo v edino slovenski gostilni
„Hotel Trabesinger“ v Celovcu, kjer boste vedno dobro postreženi.
Za mnogobrojen obisk se toplo priporočata voditeljci hotela

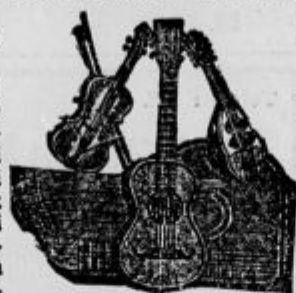
Lojzka in Pepca Leon.

2117

40 klavirjev in harmonijev

hamer, Gzapka in Körügel (amer. harm.), vseh vrst glasbenega orodja, strun in muzikalij

ima v velikanski izbiri
izključno in edino
c. kr. zaprisež. strokovnjak
in učitelj „Glasb. Matice“
Kongresni trg št. 15 („Zvezda“, nasproti nunske
cerkve). Svarim pred nakupom event. falzifi-
katov ali slabega blaga, zlasti ker dobi pri meni
vsakdo na 15 K prvovrsten instrument gori
obroke po imenovanih slovitih terdk
z resnično 10letno garancijo. Kdor si izposodi
pri meni klavir, postane tudi lastnik istega do-
čim je dosegla najemščina višino kupnine! Takih
ugodnosti še doslej ne nudi nobena trgovka. Za-
menjava najugodnejša. Uglasevanje in popravila točno in ceno.

1008

Cenjeni lastniki gramofonov.

Ker različni ljudje hauzirajo z obrabljenimi gramofonskimi ploščami po
deželi, pri tem se pa izdajajo za moje zastopnike, tudi popravljajo pod mojim
imenom godbene stroje in gramofone, dovoljujem si slavno občinstvo vljudo
opozoriti, da jaz ne držim nobenih takih zastopnikov in prodajam plošče
edino v moji trgovini

Ljubljana, Sodna ulica 5.

Na izrečno željo pošljem plošče tudi v izbiro, nikakor pa ne pustim
hauzirati z njimi. Kupec dobi pri tem le obrabljene plošče. Sploh pa je hau-
ziranje od hiše do hiše tudi prepovedano in prosim, naj se mi vsak slučaj,
ako pride tak zastopnik s ploščami in se izda za mojega zastopnika, na-
znani, da se bom mogel na ta način obvarovati sitnosti, katere mi delajo
kupci takih plošč, ko uvidijo, da so ogoljufani in so kupili stare obrabljene
plošče.

Pri meni se dobe plošče garantirano nove in po tovarniški ceni.

Obenem slav. občinstvu vljudo naznanjam, da izidejo s 1. avgustom t. l.
nove plošče s slovenskimi napavi moških in mešanih zborov, novosti, ki do
sedaj še niso bile za gramofon posnete.

Blagovolite poslati naslov in vam pošljem seznam teh gramofonskih
plošč zastonj in poštne prosto.

2110

A. Rasberger, Ljubljana

Največja zaloga gramofonov in godbenih avtomatov.

Ivan Buggenig, sodarski mojster, Ljubljana

Cesta na Rudolfovo železnico št. 5.
Priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih

sodov.

Prevzema tudi vsa v njegovo
stroko spadajoča dela po naj-
nižjih cenah.

Solidno delo. 3412

Točna postrežba.

3 dobro izurjene

krojaške pomočnike

sprejme takoj za stalno delo Ivan
Zvezda, krojaški mojster. Jesenice
Gorenjsko. 2112

Deklica ki se je izučila šivanja
1566 primerne službe. Na-
slov pod 2123 pri upravi.

Išče se poštena

kuharica

srednjih let k duhovniku na deželi. Po-
nudbe naj se pošiljajo na upravništvo
„Slovenca“ pod št. 2105.

Stanovanje

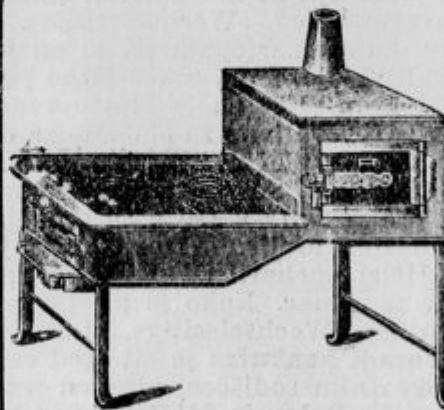
obstoječe iz dveh velikih sob in kuhinje,
v samostojnem poslopju, Trnovo, Konjušna
ulica, se za avgust termin odda. Poizvedbe
v gostilni „pri Bobenčku“ Sv. Petra cesta.

Najcenejši nakup! Najcenejši nakup!
Trgovina z železnino

ŠTEFAN NAGY, Ljubljana

Vodnikov trg št. 5, blizu stolne cerkve

priporoča za sezono svojo veliko zalogo
železa, železnega blaga, okovov, cementa in štu-
katurnega bičja, strešnega papirja s karboline-
jem, dalje kompletnih stedičnikov, kakor tudi
oprave za vrtove ter omarice za led. Kuhinjska
oprava, železne postelje, umivalniki, keglji in
krogle za kegljanje, žima in morska trava, kakor
tudi vsi v to stroko spadajoči predmeti po
najnižjih cenah,

Puch-kolo!

Najboljše kolo sveta!

Model 1912

1751

Ako rabite trpežno „luksus“, lahko-dirkalno ali službeno kolo, potem izberite brez pre-
misleka le Puch-kolo, do danes neprekosljivo, zanesljivo, trpežno, fino in elegantno.

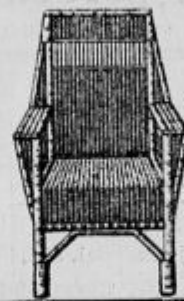
Cenik brezplačno in
poštne prosto.

Fr. Čuden, Ljubljana.

Cenik brezplačno in
poštne prosto.

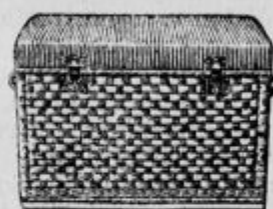
Edino zastopstvo originalnih Puch-koles za celo Kranjsko. „Lastna delavnica za popravila“

Prva gorenjska industrija za pletarstvo v Radovljici

Izdelki državnega
pletarskega tečaja:

moderna oprava iz
pletenin, vrtnih senčnice, košare za potovanja,
stojala za cvetlice in ročna dela, senčnice za
morska obrežna kopališča, skladni stoli, ple-
tene Kina-odeje, kopalni črevlji in vse ple-
tenine za domačo rabo in luksus.

Ilustrovani ceniki
zastonj.

1783

Naznanjam, da sem prevzel po umrlem gospodu
Francetu Šubelj slavnoznano

trgovino Murnik na Šutni v Kamniku

Priporočam se slavnemu občinstvu in zagotavljam
častitim odjemalcem vselej točno, solidno in ceno
postrežbo.

J. Murnika nasl.

Anton Stergar.

2124

Lepa manjša

nova vila

z vrtom, visok parter, 3 stanovanja, na mirnem kraju v Marmontovi ulici, za uradnike ali vpokojence, se radi preselitve ceno proda. Več pove Peter Matelič, Škofja ul. št. 10 v Ljubljani. 2086

„NUISOL“ 441

od Bergmann & Co., Tešín (Tetschen) ob Labi je in ostane, pozneje kot doslej nedosežen v svojem presenečenim naravnem pobarvanju las in brade. — Dobiva se v svetli, ružjavi in črni barvi steklenica po K 2-50 v vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah in brivnicah.

Priporočamo hitre

drože (presgerm)

Iz drožarne Josipa Košmerl, Ljubljana, Frančiškanska ulica 8. Izborno blago! Točna postrežba. Zahtevajte drože v prid »Slovenske Straže«. 159

Najboljši in najtrpežnejši
LODEN
SPORTNI IN
DEŽNI PLAŠČI
lastnega izdelka

dobavlja prva specialna razpošiljalna za tirolski loden in dežne plašče Anton Innerbchner Innsbruck. Odd. 27. Dobiva se v vseh boljših modnih trgovinah, kjer pa ne pošilja se naravnost po povzetju.

Kovaškega pomočnika

sprejme takoj Franc Babkar, kovaški mojster, Šmartno ob Savi 38.

Na prodaj je enonadstropna

hiša v Zagorju

ob Savi na glavni cesti z lepim vrtom pod ugodnimi pogoji. Natančneje se izve v Ljubljani pri g. V. Panholzer, Pražakova ulica št. 4. 2097

Maline

v velikih in manjših množinah kupuje po najvišjih cenah 1976 Ed. Augerer-ja lekarna St. Johann, Tirolsko.

Sodčki za pošiljanje so na razpolago.

Hiša

v kateri je velika in stara gostilna, nute do kolodvora, tik drž. ceste, se proda. V hiši se nahaja vodovod, zraven veliko kmetijsko poslopje, sadni in zelenjadni vrt in gozd. — Natančneje daje Anton Šink, gostilničar v Naklem nad Kranjem. 2072

Absolvent

2. letn. c. kr. drž. obrt. šole (stavbni oddelek) išče službe pri kakem zidarskem podjetniku, ali kje drugje. Zmožen poleg stavbinskih predmetov tudi strojepisja in korespondence. Ponudbe pod šifro „Absolvent“, Kranj, post. rest. do 15. t. m. 2078

Mlekarna v Mošnjah

se da takoj v najem, oziroma se proda z inventarjem vred. Cena po dogovoru. Pojasnila daje: France Resman, načelnik na Gorici, p. Radovljica. 2031

Knjigovez

dober delavec, več ročnega zlatenja, se sprejme takoj. Ponudbe z označbo dosedanjega službovanja in plače na knjigarno Ivana Sagana nasl., Karlovac, Hrvatsko. 2106

Pritlična hiša

se zaradi premestitve iz Ljubljane takoj pod ugodnimi pogoji proda. — Naslov pove uprava „Slovenca“. 1800

Idrijske novice.

i V četrtek se je vršila prosea na črtov Kanomeljske ceste. Na licu mesta so si ogledali vso bodočo progo, ki se potem začne graditi. Nekateri še vedno dvomijo, bo li kaj s to napravo, ali ne. Rečeš, da so res leta in leta obljubovali, čakali so in čakali, da so spoznali, da ostane vse pri starem. Sedaj vidijo, da S. L. S. res dela pota in ceste na raznih krajih in upajo, morda tudi mi pridejo kdaj na vrsto, a zopet jih begajo nasprotniki S. L. S., češ, saj je vse le farbarija, za norca vas imajo, klerikalec je goljuf, vas so vjeli le pri volitvah, sedaj vas več ne potrebujejo, do drugih volitev se ne bodo brigali ne za vas, ne za našo cesto. Vse to preneha, kadar se nova cesta začne. Liberalci so zanimivi ljudje. Prešlo jim je v kri in meso, da je dosti, če se ljudem kaj obljubi, tako globoko jim je prešlo, da bi najrajši še sedaj preprečili zgradbo ceste. Sedaj so že tako daleč prišli, da je pred kratkim odlični prijatelj naprednjakov trdil, da ceste ni potreba, ker je državna cesta čez Zelin lepa, kakor bi kanomeljska dolina kaj imela od te ceste.

i Nov avtomobil si je omislil spediter g. Sicherl v Logatcu. Ta teden prične voziti v Idrijo blago in tudi ljudi. Že sedaj imamo trikratno zvezo na dan z Logatcem, če g. Sicherl odbere čas, ki ne bo isti, kakor vozi do sedaj gospod Lapajne, bomo skoraj petkrat na dan imeli zvezo z železnico. Potem se ne bomo pritoževali, da ni v naše mesto izpeljana železnica, kajti ako bi jo tudi res imeli, bi gotovo petkrat na dan osobni vlak ne odhajal sem in dosti hitreje bi tudi ne vozil, no, tresel bi k večjemu manj.

i Realka. V soboto skonča šolsko leto naša realka. Precej potem se že pričinja matura, katere se udeleži 19 dijakov.

i Podružnica »Slovenske Straže« v Idriji ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 7. julija, ob 4. uri popoldne v hotelu Didič. Spored je raznovrsten. Govori dr. Pregelj, poroča odbor, vrši se nova volitev, potem koncert. Katoliška delavska družba nastopi z nad 60 pevci in pevskami in zapoje dva Aljaževa in en Juvančev velik mešani zbor in dve točki za moški zbor. Društveni orkester bode med točkami izvajal več komadov. Po uradnem koncertu bo prosta zabava s petjem in godbo. Kdor bi ne dobil tiskanega povabila, naj bode to povabilo za njega. Prijatelji slovenskega krščanskega ljudstva, ki je na meji v nevarnosti za vero in narodnost, pridite vsi!

Spominjajte se pri vseh prireditvah, pri vseh veseljih in žalostnih dogodkih „Slovenske Straže“!

Neapoljski kamoristi pred sodiščem.

Obravnava, ki traja 15 mesecev.

V Viterbi na Italijanskem se že 15 mesecev vrši glavna razprava proti članom zloglasne neapeljske kamore, ker so obtoženi, da so ubili dva svoja druga: nekega Cucola in njegovo ženo. Ubili so ju zato, ker sta baje bila izdajalca kamoristične stvari. Kako daleč so razpredene kamoristične niti, priča najbolj dejstvo, da se proces tako zavlačuje. Preiskava se je vršila skoro pet let; lani meseca aprila se je pričela pred porotnim sodiščem v Viterbi glavna razprava, ki še danes traja! Viterbsko sodišče je bilo delegirano zato, ker so se bali, da bi v Neaplju ob razpravi v sodni dvorani znali nastati veliki nemiri — kdo ve, koliko bi bilo celo med porotniki kamoristov! Viterbski porotniki so vedeli, kaj jih čaka in so se mnogi branili slediti pozivu, a nazadnje so jih prisilili. Za marsikakega trgovca pomenja to zasedanje katastrofo, ker mu propada trgovina. Z nemo resignacijo sede sedaj v sodni dvorani, dan za dnem že 15 mesecev! Enaki rečejo so tudi sodniki. A kako je mogoča tako dolgotrajna razprava? Poslušajmo, kaj poročajo listi! Prič je bilo zaslišanih nad 700; razven tega cela vrsta patoloških in kriminalnih strokovnjakov. Branitelj je 40 in vsak izmed njih se je trudil, da je stvar zavlekel in zavoziljal, da je povzročil spopade s sodniki itd. Njih govori so pa naravnost brezkraini. Ravno pred tremi meseci je začel govoriti prvi branitelj. Sedaj je na vrsti neapeljski odvetnik Lioy, ki govori že od 10. junija! Stvar je začela presedati že samim obtožencem; Carmin de Vivo je prosil svojega zagovornika Lioya, naj bo kratek, a ta niti slišati ni hotel. Nato ga je de Vivo tretji dan med govorom prekinil in zapil: »Gospod predsednik! Trije od nas obtožencev so že umrli, odkar se je začel proces, vsi ostali smo bolni; ako se tako nadaljuje, bomo vsi tu pomrli. Prosim torej odvetnika Lioya, da svoj govor malo skrajša.« Odvetnik je bil vsled tega tako razžaljen, da je slekel togo in se hotel odstraniti. Dolgo, dolgo so ga morali prositi, da je zopet oblekel zagovorniški plašč in nadaljeval svoj govor, kateremu še ni videti konca... Že pred dobrim mesecem so po zakonu morali pustiti na svobodo kakih 20 obtožencev, ki so šest let presedeli v preiskovalnem zaporu! Ostali bodo najbrže oproščeni. Sploh se danes živ krst ne spozna več v celi zadevi, nikomur več niti ne prihaja na misel, da bi ta proces odkril tajne kamore; javnost in vsi, ki pri razpravi sodelujejo kot žrtve poklica ali dolžnosti, izvezemši seveda zagovornike — se vprašujejo edino le še to: ali in kdaj bo vendar konec tega večnega procesa. Kamoristi so torej zopet dosegli svoj cilj in doobra znešali vsako sled.

!ČUJTE!

Tri vrste
najnovejših
kosilnic

Mc. Cormick
Deering,
Massey Harris

kakor tudi mlatilnice in sploh vse potrebščine za poljedelstvo v veliki izbiri po nizki ceni le pri

trgovini z železnino in zalogi strojev

Slovenski ceniki brezplačno. Nad 200 strojev v zalogi!

549

Karol Kavšoka
naslednika

Schneider & Verovšek

Ljubljana
Dunajska cesta 16

500 kron

Vam plačam, ako Vaših kurjih oces, bradavic in trde kože tekom 3 dni brez bolečin ne odpravi moj uničevalec korenin Rja-mazilo. Cena lončku z jamstvenim pismom 1 krono. 1480

Jčemeny (Kaschau), l. Pošt. predal 12/160 Ogr.

Naprodaj sta dva nova

1936

križeva poša

eden 100 cm za kron 140—, drugi 150 cm za K 320— pri FRANC TOMANU, podobarju in pozlatarju Valvazorjev trg št. 1. — Ljubljana.

MATTONIJEV
GIESSHÜBLER

naravna

alkalična kislina

najboljša dijetlična in
osvežujoča pijača

preizkušena pri žleodčnih in črevesnih ka-
tarlih, obisnih in mehurnih boleznih, katero
priporočajo največjavnje zdravniki kot bistveno

podpiralno sredstvo

pri karlovovarijskem in drugih kopeliških zdrav-
ljenjih in kot poznejše zdravilo po kopeljih
24 38 in trajno porabo. (VII.)

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn,
železniška postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varh
Prospekt zastoni in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
špecerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami
in vinom.

Založbe pri Mihael Kastner-u, Peter Lass-
niku in Andrej Šarabonu, Ljubljana. 3997

Na prodaj je v kopališču na Dehni pri
Celju

hotel
z mesnico

in mlin, žaga, parna pekarna in okrog
dvajset orolov zemljišča. Proda se vse skupaj
ali posamezna podjetja posebej. — Pojasnila
daje Anton Wergles, Pobrežje 206, P.
Maribor. 2046

Podpisano županstvo razpisuje
službo

občinskega tajnika

na Jesenicah z letno plačo 1839
kron 84 vin. Prošnje je vlagati
do 9. t. m. pri podpisnem žu-
panstvu. Službo se nastopi s
1. avgustom t.l. Županstvo na
Jesenicah, dne 1. julija 1912.

Zupan:
A. Čebulj

Morske kopeli!

Glavotok

v Kvarneru, na otoku Krku.

Krasna lega v samotni. Absc-
luten mir. Prosto jadrenje in
ribarenje po morju.

Priporočajo se navorznim, posebno svečenikom.

Od Reke dve uri morske vož-
nje. Vsaki dan zveza z Reko.
Pošta v hiši. Kapela. Oskrba
zelo ceno.

Samostansko predstojništvo Glavotok-Krk.

Brzojavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr.

priv.

Telefon št. 41.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju, — Ustanovljena 1864. — 30 podružnic. Vogal Marijin trg — Sv. Petra cesta. Delniški kapital in reserve 52.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevni vedno ugodnim obrestovanjem — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupo-
vanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shra-
njevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila banje. 3999

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mes-
tih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodaja
deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za
ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom
stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vseskar brezplačno. Stanje dnarnih vlog na hranilne knjižice dne 29. junija 1912. K 74.399.681.—.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Augusta Agnola, Ljubljana

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prevzete in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni ornametiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodnejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbira steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 3328

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

Vodne elevatorje
(črpalnice na vrtilo)
za vodnjake kakor tudi črpalnice za vodo na ročni in strojni obrat, motorje na veter, topli arak, plin, petrolej in benzin izdeluje najceneje

I. K. Rudolf
c. hr. dvorni založnik v Pizni 1498

SIMON PRAPROTHNIK

stavbni in pohištveni mizar

Ljubljana, Jenkova ul. 7

priporoča svojim p. n. odjemalcem veliko zalogo vsakovrstnih

omara za led

v poljubnih velikostih za pivovarne, restavracije, delikatesne trgovine itd. - Cena najnižja, postrežba točna. -

Ceniki se pošljejo na zahtevo zastoj in poštne prosto. 756

Drva

mehka in trda (suha); radi pomanjkanja prostora znižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dom. Parna žaga SCAGNETTI za državnim kolodvorom. 1842

Sodi.

Več vrst sodov ima na prodaj **A. REPIC**, sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 2448

Teodor Korn

(poprej Henrik Korn)

pokrivalec streh in klepar, vpeljalec strelvodov ter instalater vodovodov

Ljubljana, Poljanska cesta 8.

Priporoča se slavnemu občinstvu za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje streh z angleškim, francoskim in tuzemskim škrljem z

asbest-cementnim škrljem (Eternit) patent Matschek z izbočno in ploščnato opeko, lesno-cementno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in galanterijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi.

Poprave točno in ceno.

Proračuni brezplačno in poštne prosto. 714

Najcenejše

dežnike in solnčnike domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti slavnemu občinstvu in preč. duhovščini

JOSIP VIDMAR, tovarna dežnikov, Ljubljana

Pred Sikotijo št. 19.

Prešernova ulica št. 4.

Popravila točno in ceno. 17

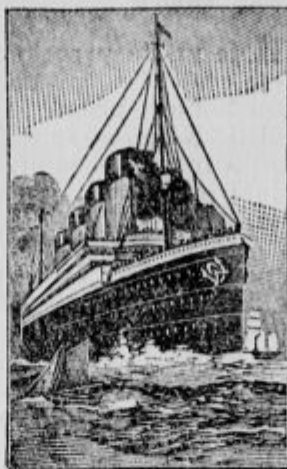
Stavbena tvrdka

IVAN OGRIN

Ljubljana, Gruberjevo nabrežje št. 8

se priporoča za vsa v stavbeno stroko spadajoča dela. — Zgradba zasebnih in javnih poslopij, raznih adaptacij itd. — Napravo načrtov in projektov ob po- verbi stavbe brezplačno. Delo solidno. Cena primerno nizke. 299

Olympic 45.000 ton.

St. Louis. Adriatic.

St. Paul. Oceanic.

V Ameriko

preko Pariza, Havre, Southampton ali Cherbourg-a

je najvarnejša, najhitrejša in najprijetnejša vožnja z največjimi angleškimi parniki sveta „WHITE STAR LINE“ ter slovečimi brzoparniki „AMERICAN LINE“, ki so moderno urejeni in na katerih dobijo potniki spalne sobice, v katerih so 2 ali 4 postelje. Hrana se potnikom razdeli v posebnih sobah pri pogrnjenih mizah. Snažnost in dobra postrežba je na teh parnikih slehernemu zagotovljena. Odhod potnikov iz Ljubljane vsak torek in soboto. Natančnejša pojasnila daje brezplačno

oblastveno koncesijonirana poštovna pisarna

Edvard Kristan

Ljubljana, Kolodvorska ul. 41

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena leta 1867. **Vezenje** poučujemo brezplačno.

: **Adlerjevi** : pisalni stroji.

Ceniki zastoj in franko

Ivan Jax in sin

Dunajska cesta 17, Ljubljana.

Kolesa iz prvih tovarn Avstrije: Dürkopp, Styria (Puch), Waffrad.

Šivalni stroji

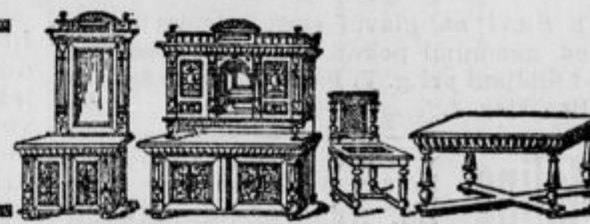

Ivan Dogan

mizarski mojster v Ljubljani

Dunajska cesta 19 (Medjatova hiša) :

priporoča svojo bogato zalogo hišne opreme :

za spalne ter jedilne sobe in salone. Divane vsake vrste. Modroce, žimnice na peresih, podobe, ogledala, otročje vozičke itd. : : :

Naročila se točno izvršujejo. :

Cenik s podobami zastoj in franko. 12

Najcenejša zaloga. : : Cene brez konkurence.

Največja in najstarejša tovarna lončenih pečij in raznih lončenih izdelkov

Avg. Drelse v Ljubljani

Mnogokrat odlikovana.

Mnogokrat odlikovana

Priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v naročila na

štedilna ognjišča in peči

preproste in najčinejše, izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih najbolj strokovnjaški, solidno in trpežno po najnižjih cenah. Zupniščem samostanom in šolam dovoljujem znaten popust. Ilustr. ceniki so na razpolago

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New-York in čez Antwerpen v Boston.

je proga rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih „Lapland“, „Finland“, „Kronland“, „Vaderland“, „Zeeland“, „Samland“, „Gothland“, „Marquette“, „Menominee“, „Maniton“, kateri vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo med Antwerpenom in New-Yorkom, so snažnost, izborna hrana, vpludna postrežba in spalnice ponovno urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno cenjena kakor v New-York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani, Kolodvorske ulice odslej št. 26, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri „Starem tisljerju“ 4000

